

ВІСНИК української громади в Хорватії

VJESNIK ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

Номер 49, 3/2017.

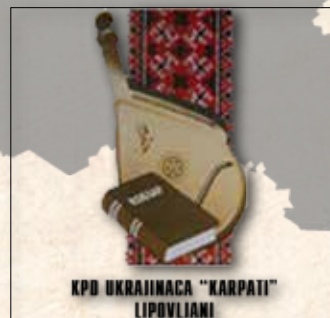
Broj 49, 3/2017.

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOVLIANI

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Ukrajinski premjer u Hrvatskoj.
- 4 Plenkovićeva puna potpora Groysmanu: Hrvatska ne želi da pogine ijedan Ukrajinac više.
- 5 Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman sastao se s Predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejem Plenkovićem.
- 5 Volodymyr Groysman sastao se s Predsjednicom Republike Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović.
- 5 Sastanak Predsjednika Vlade Ukrajine s Predsjednikom Hrvatskog Sabora Gordanom Jandrokovićem.
- 6 Predsjednici Vlade Ukrajine i Republike Hrvatske otvorili su u Zagrebu ukrajinsko-hrvatski poslovni forum.
- 6 Volodymyr Groysman uručio je nagrade državljanima Republike Hrvatske i predstavnicima ukrajinske dijaspole.
- 6 Volodymyr Groysman sastao se s predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine.
- 6 Volodymyr Groysman u Zagrebu je odao čast žrtvama Domovinskog rata. *Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj*
- 7 Večer ukrajinske kulture u Petrovcima. *Olesja Beč*
- 7 Sudjelovanje mlađe plesne skupine UKPD "Taras Ševčenko" u kvizu znanja o Ukrajini. *Lidija Has*
- 8 U Rijeci održana promocija knjige Olge Kaminske "Poznati Ukrajinci.
- 8 Ukrajinske pjesme iz repertoarne riznice najboljih muških glasova Ukrajine". *Olga Kaminska, Ivana Mrak*
- 9 У Рієці представлена нова книга Ольги Камінської. *Ольга Камінська*
- 10 Українці Хорватії відзначили Всесвітній день вишиванки. *Тетяна Рамач*
- 10 Svjetski dan ukrajinske vezene košulje obilježeli Ukrajinci iz Šumeća i Kaniže. *Vanesa Srbalj*
- 11 До Всесвітнього дня вишиванки приєдналися українці з Осієка. *Олеся Мартинюк*
- 12 U Ljubljani održan Festival ukrajinskih vezanih košulja. *Ivan Semenjuk*
- 12 6. večer nacionalnih manjina i večer jezika u školi Josipa Kozarca u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 13 Narodni ansambl pjesme i plesa "Čeremoš" iz Ukrajine nastupio u Hrvatskoj. *Davor Lagudza*
- 13 Народний ансамбль пісні і танцю "Черемош" виступив у Хорватії. *Давор Лагудза*
- 14 Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod. *Jasna Bek*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 15 Obilježena 240. obljetnica grkokatoličke Križevačke eparhije 1777. - predavanje i izložba. *Slavko Burda i Goran Ivanišević*
- 15 125. obljetnica rođenja patrijarha Josipa Šlipoga. *Slavko Burda*
- 16 Помер Блаженніший Любомир Гузар
- 16 Святослав Шевчук про смерть Любомира Гузара
- 16 Що заповів нам Любомир Гузар: Найяскравіші цитати великого мудреця.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

- 18 На шляху до взаємного пізнання. *Євген Пащенко*
- 19 З Дрогобича - до українців Хорватії і Боснії. *Євген Пащенко*
- 19 Ukidanje viza za državljane Ukrajine.
- 20 Посли ЄС схвалили безвізовий режим для України.
- 20 Це остаточне "Прощай" Російській Імперії.
- 21 "Прощай, немытая Россия": Порошенко цитував Російських поетів, говорячи про безвіз з ЄС.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 22 Antunovo u Kraljevoj Velikoj. *Ivan Semenjuk*
- 22 Kupljenski Hruševac ujedinio dječje folklorne grupe i pjevačke zborove. *Ivan Semenjuk*
- 23 День національних меншин Вуковарсько-сріємської області. *Тетяна Рамач*
- 23 У Ілоку вшанували пам'ять загиблих воїнів Другої світової війни. *Тетяна Рамач*
- 24 В Осієку відбувся урочистий вечір присвячений Тарасу Шевченку. *Олеся Мартинюк*
- 25 U Novom Sadu održan Festival ukrajinske kulture "Kalyna". *Olesja Beč*
- 26 Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže promoviraju posebnost ukrajinskog plesa. *Lidija Has*
- 27 Nastupi UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod. *Jasna Bek*
- 28 Uspješni nastupi UKPD "Taras Ševčenko" u svibnju i lipnju. *Lidija Has*

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

- 29 Hryhorij Skovoroda - filozof, najpopularniji istočnoeuropski intelektualac 18. stoljeća. *Sergej Burda*
- 30 Obilježavanje hrvatskih postrojbi na Istočnom bojištu. *Jevgenij Paščenk*

Na naslovnoj stranici: Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman i predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković.

Na zadnjoj stranici: Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže.

Ukrajinski premjer u Hrvatskoj

Službeni posjet predsjednika Vlade Ukrajine Volodymyra Groysmana Hrvatskoj

Na poziv predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Grojsman je 12. i 13. lipnja boravio u uzvratnom službenom posjetu Republici Hrvatskoj. Bio je to prvi službeni posjet jednog ukrajinskog predsjednika Vlade Hrvatskoj, te prvi posjet nakon što je 11. lipnja stupila na snagu liberalizacija viznog režima za državljane Ukrajine, a sam posjet karakterizirao je duh tradicionalno prijateljskih odnosa dvaju naroda i država. U pratnji svog domaćina predsjednik Vlade Grojsman je na gradskom groblju Mirogoj položio vijenac ispred spomenika "Glas hrvatske žrtve-Zid boli". Nakon službenih razgovora u Vla-

di RH ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić i ministar za mlade i sport Ihor Zhdanov potpisali su Memorandum između Ministarstva mladih i športa Ukrajine i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Republike Hrvatske u sferi mladih, a državna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova Zdravka Bušić i zamjenica ministra vanjskih poslova Ukrajine Olena Zerkal potpisale su Radni plan za 2017. godinu za Radnu skupinu za suradnju Ukrajine i Republike Hrvatske. U HGK je održan II. Gospodarski forum na kojem su predsjednik Vlade Grojsman i predsjednik Vlade Plenković, koji se i

ovom prigodom nazočnima obratio na ukrajinskom jeziku, izrazili posebno zadovoljstvo rastom gospodarske razmjene od 70% u posljednjem razdoblju i nadu kako će tako intenzivirani bilateralni odnosi dovesti do daljnjeg razvoja suradnje na različitim područjima od zajedničkog interesa. Tijekom posjeta predsjednika Vlade Grojsmana primili su i predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, te predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović, koja je ocijenivši bilateralne odnose dviju država vrlo dobrim i prijateljskim, ponovila snažnu potporu neovisnosti, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine, čestitala Ukrajini na postignuću vizne liberalizacije s EU, naglasivši značaj i nužnost nastavka sveobuhvatnih reformskih procesa u Ukrajini nakon nedavno završenog procesa ratifikacije Sporazuma o pridruživanju u državama članicama EU i njegovog skorog stupanja na snagu. Pred odlazak iz RH predsjednik ukrajinske Vlade se sastao i s predstavnicima ukrajinske manjine u Hrvatskoj i položio cvijeće ispred spomenika Tarasu Ševčenku. U pratnji predsjednika Vlade Ukrajine tijekom cijelog posjeta bio je i veleposlanik Tomislav Vidošević.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
Zagreb, 13. lipnja 2017.

Plenkovićeva puna potpora Grojsmanu: Hrvatska ne želi da pogine ijedan Ukrajinac više

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković sastao se s predsjednikom Vlade Ukrajine Volodimirom Grojsmanom.

Plenković je istaknuo da je riječ o prijateljskim zemljama, a to se očitovalo i u tome što je Ukrajina prva u Europi priznala Hrvatsku.

Proteklih 25 godina suradnja je bila

značajna, a Plenković očekuje i ukrajinske turiste.

Plenković je podsjetio da je Hrvatska je bila žrtva velikosrpske agresije 90-ih godina, imala okupirana područja i ugrožen teritorijalni integritet, ali i iskustvo mirne reintegracije.

"Stoga u ovoj aktualnoj situaciji u kojoj se Ukrajina nalazi, s privremeno okupira-

nim područjima Donjecka i Luhanska i nelegalnom aneksijom Krima, Hrvatska želi pomoći Ukrajini da mirno integrira svoj teritorij u ustavnopravni poredak", rekao je Plenković.

U Ukrajini je u zadnje tri godine poginulo 10.000 ljudi, a Hrvatska ne želi da pogine ijedan Ukrajinac više, rekao je Plenković.

Osnovana je radna skupina, kazao je Plenković, vodi ju državna tajnica Zdravka Bušić, a s ukrajinske strane pomoćnica ministra vanjskih poslova Olena Zerkal, kojoj je cilj Ukrajini ponuditi mjere koje je Hrvatska provela pri svojoj mirnoj reintegraciji.

Plenković je objasnio kako je riječ o inicijativi koja je potpuno komplementarna aktivnostima međunarodne zajednice, odnosno Normandijskoj skupini i OE-SS-u i komplementarna sporazumu iz Minska.

Volodimir Grojsman je ponovio kako je Rusija izvršila agresiju na Ukrajinu i zahvalio Plenkoviću na potpori, kao i na osnivanju radne skupine koja je već počela s provođenjem projekata.

Hrvatska danas, 13. Lipnja 2017.

Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman sastao se s Predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejem Plenkovićem

13. lipnja 2017. godine tijekom službenog posjeta Republici Hrvatskoj

Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman se sastao s Predsjednikom Vlade RH Andrejem Plenkovićem. Za vrijeme sastanka sugovornici su naglasili da Ukrajina i Hrvatska su postigli visoku razinu bilateralnog političkog dijaloga i će nastojati zajedničkim snagama produbiti i proširiti suradnju, i to u gospodarsko-trgovinskom, energetskom, vojno-tehničkom, turističkom području kako i u kulturno-humanitarnoj sferi. Predsjednici Vlada također su razmotrili uključivanje Ukrajine u projekte formiranja novog plinskog koridora Hrvatska-Mađarska-Ukrajina, koji predviđa korištenje kapaciteta LNG-terminala, koji se

planira izgraditi na hrvatskoj obali.

Posebno Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman se zahvalio cijelom Hrvatskom narodu i Andreju Plenkoviću na čvrstom stavu u pitanju obnove teritorijalnog integriteta Ukrajine, na podršci našoj državi u postizanju bezvignog režima s EU i završavanju procesa ratifikacije Sporazuma o pridruživanju EU.

Predsjednik Vlade Ukrajine visoko je ocjenio pomoć Hrvatske u ljetovanju na Jadranu ukrajinske djece iz obitelji branitelja i izbjeglica, te samih ukrajinskih branitelja.

Volodymyr Groysman sastao se s Predsjednicom Republike Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović

13. lipnja 2017. godine Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman susreo se s Predsjednicom Republike

Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović. Sastanak se održao tijekom prvog službenog posjeta Predsjednika Vlade

Ukrajine Republici Hrvatskoj. Kolinda Grabar-Kitarović je naglasila da Hrvatska podupire napore Vlade Ukrajine usmjerene na unutarnje reforme i borbu protiv korupcije i da će pomagati na putu europskih integracija. Osim toga, Predsjednica RH je naglasila da Hrvatska poštuje suverenitet i teritorijalni integritet Ukrajine i uvjerila je u podršci na razini međunarodnih organizacija.

Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman zahvalio je hrvatskoj strani na suradnji i svestranoj političkoj podršci i izrazio je nadu da će nakon razmjene posjeta šefova vlada suradnja Ukrajine i Hrvatske preći na novu razinu.

Sastanak Predsjednika Vlade Ukrajine s Predsjednikom Hrvatskog Sabora Gordanom Jandrokovićem

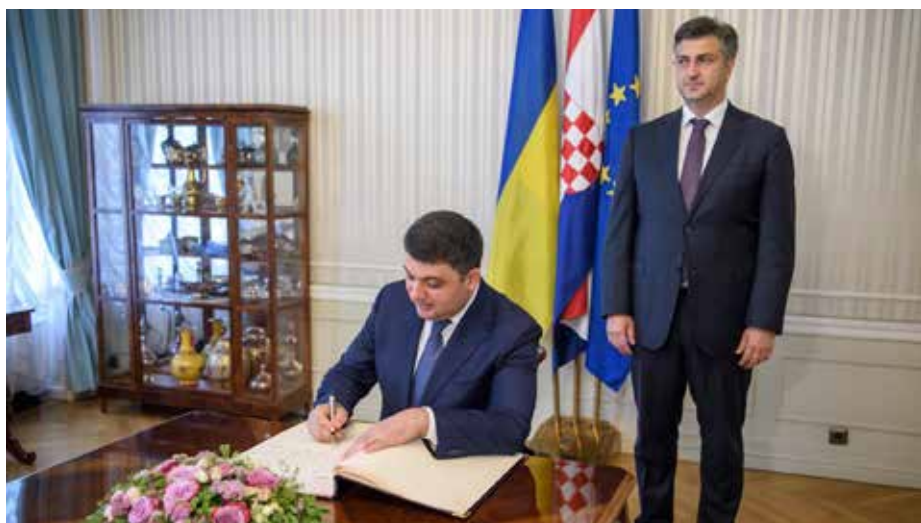
Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman tijekom sastanka s Predsjednikom Hrvatskog

Sabora Gordanom Jandrokovićem koji se održao 13. lipnja 2017. godine za vrijeme njegovog prvog službenog posjeta

Hrvatskoj, razgovarao je o perspektivama jačanja međuparlamentarne suradnje između dviju zemalja te pozvao je Hrvatski Sabor upoznati se s temom Gladomora s mogućnošću daljnjeg njegovog priznavanja kao genocida nad ukrajinskim narodom. On je naveo kako niz zemalja već su usvojile odluke o priznavanju Gladomora kao genocida nad ukrajinskim narodom.

Ukrajinski Predsjednik Vlade također je zahvalio rukovodstvu Hrvatskoga Sabora na sveobuhvatnoj potpori Ukrajine: "Mi osjećamo vašu podršku i vaš prijateljski odnos prema Ukrajini. Ukrajina je bila i ostaje pouzdani partner Hrvatske", rekao je Groysman.

Predsjednici Vlade Ukrajine i Republike Hrvatske otvorili su u Zagrebu ukrajinsko-hrvatski poslovni forum

13. lipnja 2017 godine tijekom službenog posjeta Republici Hrvatskoj Predsjednika Vlade Ukrajine Volodymyra Groysmana, u Zagrebu je održan ukra-

jinsko-hrvatski poslovni forum u kojem su sudjelovali predstavnici 22 ukrajinske i 46 hrvatskih tvrtki, te izaslanstvo Gospodarske komore Ukrajine na čelu s

H.Chyzykovym.

Na poslovnom forumu sa pozdravnim govorima nastupili su predsjednici vlade Ukrajine i Hrvatske Volodymyr Groysman i Andrej Plenković. U svom govoru Predsjednik Vlade Ukrajine istaknuo je prisutnost širokog područja mogućnosti za ukrajinsko-hrvatsku trgovinsko-gospodarsku suradnju i pozvao je sudionike foruma razvijati poslovne odnose u svim područjima poslovanja – poljoprivredi, metalurgiji, farmaceutici, strojarstvu, energetici, turizmu, građevinarstvu i sl.

Volodymyr Groysman naglasio je kako Kijev je pozvao hrvatske tvrtke za sudjelovanje u državnim programima javne infrastrukture, vojno-tehničke suradnje, da Ukrajina pokazuje rast i jačanje, a Vlada se zalaže za poboljšanje poslovnog klime i ulaganja.

Volodymyr Groysman uručio je nagrade državljanima Republike Hrvatske i predstavnicima ukrajinske dijaspore

Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman u prostorijama Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj uručio je državna odlikovanja hrvatskim državljanima i predstavnicima ukrajinske zajednice za važan doprinos razvoju hrvatsko-ukrajinskih odnosa.

Predsjednik Vlade Ukrajine zahvalio je svima "koji daju svoje srce i dušu,

svoj kamen-temeljac u "izgradnju četvrte zgrade Ukrajine", za doprinos jačanju prijateljstva Ukrajine i Hrvatske.

"Posjet Predsjednika Vlade Ukrajine Zagrebu, prvi u 25 godina, vrlo je učinkovit i vrlo prijateljski. Imamo odlične odnose s Vladom Republike Hrvatske, te u mnogim područjima imamo razloga za produbljivanje naše suradnje. Zašto su takve odnose moguće? Zato što odnose

grade ljudi. U mnogim područjima, počevši od kulture, gospodarstva, humanitarne sfere, više projekata koje realizirate zbližavaju nas i pružaju mogućnost za produbljivanje suradnje", - rekao je Volodymyr Groysman. On je naglasio posebnu važnost međunarodne podrške Ukrajini od strane Hrvatske, rekao je kako i Hrvatska, sa svoje strane "u svakom slučaju može računati na potporu od strane Ukrajine."

Volodymyr Groysman sastao se s predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine

Tijekom svog službenog posjeta Republici Hrvatskoj Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman sastao se u Zagrebu s predstavnicima ukrajinske zajednice i položio je cvijeće kod spomenika Tarasa Ševčenka.

Obraćajući se predstavnicima ukrajinske manjine, Predsjednik Vlade je izrazio zahvalnost na potpori Ukrajini u teškom za nju razdoblju.

Volodymyr Groysman u Zagrebu je odao čast žrtvama Domovinskog rata

Predsjednik Vlade Ukrajine Volodymyr Groysman u službenom posjetu Republici Hrvatskoj zajedno s Predsjednikom Vlade Republi-

ke Hrvatske Andrejem Plenkovićem položio je vijenac kod spomenika "Glas hrvatske žrtve - Zid boli", na sjećanje o braniteljima i civilnom stanovništvu koji

su poginuli za vrijeme rata za neovisnost i teritorijalni integritet Hrvatske.

Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj

Večer ukrajinske kulture u Petrovcima

● Ravnatelj škole Jozo Mihaljev s učenicima koji izučavaju ukrajinski jezik po modelu C

Izučavanje nastave ukrajinskog jezika po Modelu C ima već dugu tradiciju u Osnovnoj školi "Antun Bauer" u Vukovaru. Iako broj djece koja pohađaju ukrajinski jezik varira iz godine u godinu, svake se godine skupi dovoljan broj zainteresiranih polaznika kako bi se nastava ukrajinskog jezika i kulture mogla provoditi.

A kada se tijekom cijele godine marljivo radi na izučavanju ukrajinske književ-

nosti, jezika, kulture i običaja potrebno je i drugima pokazati rezultate marljivog rada. Stoga su 27. travnja 2017. godine u dvorani Područne škole Petrovci, učenici od 1 do 8 razreda održali večer ukrajinske kulture pod vodstvom njihove učiteljice, gospođe Tetjane Kočnjeve.

Događaj je posjetio i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk koji je u svom govoru istaknuo važnost ovakvih događaja, važnost ustra-

janja u izučavanju ukrajinskog jezika jer "Ako nestane rodna riječ, nestat će i narod" ("Як зачухне рідне слово, не буде народу").

Među prisutnima bili su i predstavnici Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Semenjuk Simeunović, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine općine Bogdanovci Miroslav Vovk, ravnatelj škole Jozo Mihaljev, roditelji, bake, djedovi, rodbina i ostali gosti koji su došli dati podršku učenicima.

Gosti su mogli poslušati izražajne recitacije, otpjevane pjesme, vidjeti plesne koreografije, a među najatraktivnijima su svakako bili igrokazi koji su izmamili osmijehe na licima publike. Osim prezentiranja usvojenog znanja na nastavi ukrajinskog jezika, ovakvi nastupi imaju i puno veću važnost: za neke je ovo bio i scenski nastup i izlazak na scenu, prvo probijanje treme, prvo oblačenje u narodnu nošnju, vezene košulje i stavljanje vjenčića na glavu – a to je u životima djece velika stvar kojoj treba odati i posebnu pozornost i pohvalu.

Olesja Beč

Sudjelovanje mlađe plesne skupine UKPD "Taras Ševčenko" u kvizu znanja o Ukrajini

Suradnjom profesorice ukrajinskog jezika Oksane Martinjuk, učenika koji izučavaju ukrajinski jezik i članova UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža osmišljen je edukativni kviz o osnovnim pojmovima Ukrajine.

Cilj ovog kviza bio je potaknuti članove mlađe plesne skupine na usvajanje ključnih pojmova o Ukrajini, čiju kulturu i tradiciju uče i prenose izučavanjem ukrajinskih plesova. Uz usvajanje znanja, cilj je bio i potaknuti učenike OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina na jačanje vještine poučavanja prezentacijom naučnih sadržaja. Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik po Modelu C pomoću umne mape, koju su sami izradili, predstavili su Ukrajinu kroz 8 osnovnih pojmo-

va: važnost Ukrajine, simboli Ukrajine, ukrajinske udruge u Hrvatskoj, poznatiji gradovi Ukrajine, poznate ličnosti Ukrajine, najpoznatije rijeke u Ukrajini te osnovni elementi muške i ženske ukrajinske narodne nošnje.

Uslijedio je kviz znanja utemeljen na nekoliko osnovnih pravila. Djeca su podijeljena u 3 skupine na način da je svaka skupina sastavljena od djece različite dobi kako bi njihove intelektualne vještine dobno bile slične. Svaka je skupina osmislila svoj naziv i imala priliku zapisivati važne pojmove prilikom predavanja. Kviz je osmišljen na način da je na jedno pitanje moguće odgovoriti s više odgovora. Broj bodova za svaki odgovor raste zahtjevnosti u pamćenju i prisjećanja svakog pojedinog odgovora. Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik nisu imali mogućnost pogađati odgovore, ali su sudjelovali u ulozi džokera kojeg su djeca mogla pozvati ukoliko se nisu mogla dosjetiti odgovora.

Pobjednik je bila skupina s najvećim brojem bodova. Djeca su uživala sudjelujući u ovakvom kvizu razvijajući vještine međusobnog surađivanja, pomaganja i uvažavanja. Uz razvoj socijalnih vještina usvojila su i neke temeljne pojmove o Ukrajini kako bi se u budućnosti mogli ponositi ne samo znanjem ukrajinskih plesova nego mnogih drugih specifičnosti Ukrajine.

Lidija Has

U Rijeci održana promocija knjige Olge Kaminske "Poznati Ukrajinci. Ukrajinske pjesme iz repertoarne riznice najboljih muških glasova Ukrajine"

U prostorijama Mjesnog odbora Kozala u Rijeci, (Volčićev trg 2.) 9. svibnja 2017. godine održana je promocija knjige autorice i glavne urednice Olge Kaminske pod nazivom "Poznati Ukrajinci. Ukrajinske pjesme iz repertoarne riznice najboljih muških glasova Ukrajine". Knjigu je s ukrajinskog jezika prevela novinarka Marta Martinčić, a lektorirala prof. ukrajinskog jezika Oksana Martinjuk. Dizajn i kompjutersku inačicu knjige izvršio je Viktor Kaminski. Knjigu je izdala Tiskara Studiograf iz Rijeke u tiraži od 30 primjeraka, a knjige su već odaslane amaterskim i profesionalnim glazbenim krugovima.

Autorica knjige objasnila je da je glavni cilj izdavanja knjige popularizacija ukrajinske glazbe u novom krugu inteligencije svijeta, konkretno u Hrvatskoj i krugovima ukrajinske dijaspe u Hrvatskoj.

U potrazi za glazbenim materijalom autorica knjige Olga Kaminska i glazbeni urednik Viktor Kaminskyy potrudili su se notno ilustrirati glazbene skladbe koje su sjajno i talentirano izvodili te nastavljaju izvoditi istaknute zvijezde vokalne umjetnosti. Stvaralačke biografije umjetnika popraćene su notnim ilustracijama ukrajinskih skladbi - narodnih pjesama i skladbi ukrajinskih skladatelja: M. Lysenka, A. Kos-Anatoljskog, M. Kropyvnyckog, S. Gulaka - Artemovskog, M. Skoryka, I. Poklada i drugih. Autorica knjige polaže veliku nadu da će knjiga postati izvorom ukrajinske repertoarne riznice za razvoj i formiranje vokalnih glasova pjevača ne samo Hrvatske već i cijelog svijeta.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Dnjipro" - Rijeka uputilo je poziv studentima Muzičke akademije iz Zagreba filijale u Rijeci - Klasi profesorice Olge Šober za sudjelovanje na Svečanom koncertu prigodom promocije knjige. Riječ je o ispitnom

koncertu u kojem su studenti izveli dvije pjesme - ukrajinsku i hrvatsku (materinsku). Publika je oduševljena i toplo aplaudirala mladim studentima pjevačima. Pjesme su u njihovoj izvedbi zvučale kao da ih izvode izučeni profesionalni pjevači. Valja istaknuti imena izvođača studenata: Ivana Miletić (sopran), Jurica Goja (bariton), Rafaela Čanžar (mezzosopran), Igor Vlanić (tenor), Katarina Toplek (sopran).

Profesorica Klase Olga Šober izrazila je zahvalnost Ukrajinskom kulturno-prosvjetnom društvu "Dnjipro" - Rijeka na suradnji s Muzičkom akademijom iz Zagreba filijale u Rijeci. Također, izrazila je nadu da će se u budućnosti ostvariti novi zanimljivi stvaralački ukrajinsko-hrvatski projekti s ciljem bogaćenja kulturne baštine cijele Republike Hrvatske te odgajanja novih grana vokalnih stilova mladih pjevača Hrvatske.

Autorica knjige Olga Kaminska poklonila je svim muškim studentima i njihovoj profesorici novoizdanu knjigu "Poznati Ukrajinci. Ukrajinske pjesme iz repertoarne riznice najboljih muških glasova Ukrajine", a studenticama knjigu izdanu 2015. g "Poznate Ukrajinke. Ukrajinske pjesme iz repertoarne riznice najboljih ženskih glasova Ukrajine". Također, svi sudionici promocije dobili su velike okrugle kolačiće s amblemom UKPD "Dnjipro - Rijeka". Predsjednica Društva "Dnjipro" poklonila je svoj nosač zvuka, CD ukrajinskih narodnih pjesama i pjesama ukrajinskih skladatelja "Na krilima domoljubne pjesme - pjeva Olga Kaminska".

Predstavljanju knjige nazočio je i predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba Viktor Filima te se oduševio koncertom stvaralačke mladeži Hrvatske. Predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije Viktor Kaminskyy oduševljeno je izgovorio zdravicu na domjenku: "Kako prekrasno hrvatski slavuji pjevaju ukrajinske slavujске pjesme!"

Poslije koncerta pjevači su ponuđeni ukusnim kanapeima koje je pripremila tajnica i prevoditeljica knjige Marta Martinčić. Svi sudionici, pjevači i publika ujediniili su se u druženju kod "slatkog stola", nazdravljali crnim vinom kojim ih je izdašno častio Maksimir Martinčić.

Sergij Rosul bio je tehničar-redatelj zvuka, Viktor Kaminskyy je snimao događaj, a fotografirao je Dražen Sokčević.

Ovim putem članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Dnjipro" - Rijeka izražavaju veliku zahvalnost za financijsku potporu i pokroviteljstvo ovog kulturnom događaju - Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Primorsko-goranskoj županiji.

Uzimajući u obzir da je Društvo izdalo knjigu u maloj tiraži i da su već našle svoje mjesto u glazbenim krugovima izvođača te da postoji veliki interes kako u Hrvatskoj tako i u Ukrajini, pojavila se potreba novog izdanja knjige.

Članovi ukrajinske udruge iz Rijeke planiraju u 2017. godini novu redakciju knjige zbog toga što su nažalost neki pjevači koji su spomenuti u knjizi već otišli s ovoga svijeta, a također u želji dodati nove i bolje notne ilustracije ukrajinskih skladbi. Novoizdana knjiga ujediniti će repertoar ženskih i muških glasova s notama i stvaralačkim biografijama pjevača te će biti dopunjena s nekoliko novih istaknutih imena. Na neki način, ovo će biti Hrvatska glazbena enciklopedija najboljih pjevača i vokalnih skladbi Ukrajine. Ovaj prijedlog podržali su i Savjet za Nacionalne manjine Republike Hrvatske i Primorsko-goranska županija.

Članovi društva "Dnjipro" se nadaju da će uspjeti tiskati i predstaviti novu knjigu za vrijeme održavanja "2. festivala ukrajinske glazbe, pjesme, plesa, likovne umjetnosti i ukrajinske kuhinje" a čije održavanje je planirano za 03.07.2017. godine u gradu Rijeci u Kulturnom domu na Sušaku.

Pozivamo sve Ukrajinke Hrvatske i ljubitelje ukrajinske glazbe na festival u Rijeku!

Olga Kaminska

S ukrajinskog prevela: Ivana Mrak

У Рієці представлена нова книга Ольги Камінської “Знамениті українці. Українські пісні з репертуарної скарбниці кращих чоловічих голосів України”

● Автор і редактор книги Ольга Камінська

● Ольга Камінська і представник української національної меншини Загреба Віктор Філіма

У залі Міської ради Козала в Рієці 9 травня 2017 року відбулася презентація книги автора і головного редактора Ольги Камінської “Знамениті українці. Українські пісні з репертуарної скарбниці кращих чоловічих голосів України”. Матеріал для книги з української мови на хорватську переклала Марта Мартінчіч, лекторувала книгу Оксана Мартинюк, дизайн і комп’ютерну верстку виконав Віктор Камінський. Книга надрукована в друкарні Рієки “Tiskara Studiograf” тиражем у 30 примірників і в короткому часі розповсюджена в музичних колах аматорів і професіоналів.

Автор книги розповіла про головну мету видання книги: “Популяризація української музики в новому колі інтелігенції світу, в даному випадку - в Хорватії, а також у колі української діаспори Хорватії”.

У пошуках музичного матеріалу автор Ольга Камінська і музичний упорядник Віктор Камінський намагалися проілюструвати музичні твори, які яскраво і талановито виконували і продовжують виконувати зірки вокального мистецтва, творчі біографії яких надруковані разом з нотними ілюстраціями українських творів, народних пісень і творів видатних українських композиторів. Автор книги має велику надію, що збірник стане джерелом української вокальної репертуарної скарбниці для розвитку і формування вокальних голосів співаків не лише Хорватії, а й усього світу.

У рамках презентації книги відбувся святковий концерт, на який члени Українського культурно-просвітнього товариства “Дніпро” - Рієка запросили студентів Загребської Музичної академії з класу професора Ольги Шобер, філіал якої знаходиться в Рієці. Це був концерт-екзамен, на якому хорватські студенти виконали по дві пісні – українську і хорватську. Публіка гаряче аплодувала молодим студентам-співакам, які виконали пісні на високому професійному рівні. Слід згадати імена студентів-виконавців: Івана Мілетіч (sopran), Юріца Гоїа (bariton), Рафасела Чанжар (mezzosopran), Ігор Влайніч (tenor), Катаріна Топлек (sopran). Акомпанувала на фортепіано професор Івана Врбан.

Професор Ольга Шобер висловила щиру подяку УКПТ “Дніпро” - Рієка за співпрацю з Музичною академією, а також виголосила надію на реалізацію нових, цікавих, творчих українсько-хорватських проєктів з метою збагачення різноманітності культури в Хорватії та розвиток

виконання нових вокальних стилів для співаків Хорватії.

Ольга Камінська подарувала всім хлопцям-студентам і їхньому педагогу нове видання “Знамениті українці. Українські пісні з репертуарної скарбниці кращих чоловічих голосів України”, а дівчатам-студенткам - книгу, видану в 2015 році “Знамениті українки. Українські пісні з репертуарної скарбниці кращих жіночих голосів України”. Також всі учасники презентації отримали тістечка з емблемою УКПТ “Дніпро” - Рієка та аудіодиск з українськими піснями “На крилах рідної пісні” у виконанні Народної артистки України Ольги Камінської.

У захваті від урочистої програми був представник української національної меншини міста Загреба Віктор Філіма, який похвалив студентів та організаторів свята. Представник української національної меншини Приморсько-горанської області Віктор Камінський захоплено сказав: “Як прекрасно хорватські соловейки співають українські солов’їні пісні!”

Після концерту гостей пригостили канапками, червоним вином та солодощами. Звукорежисером був Сергій Росул, знімав подію на відео Віктор Камінський, а фотографував Дражен Сокчевіч. Свято відбулося за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія та Приморсько-горанської області.

Беручи до уваги, що тираж книги дуже малий і швидко розійшовся, звичайно, є необхідність нового видання, тому Товариство планує в 2017 році нову редакцію книги. У книзі буде репертуар жіночих і чоловічих голосів з нотами і творчими біографіями, доповнені новими видатними співаками та новими нотними ілюстраціями. Це буде свого роду хорватська музична енциклопедія найкращих співаків і вокальних творів України. На цю пропозицію відгукнулися Рада з питань Національних меншин Республіки Хорватія та Приморсько-горанська область.

Члени УКПТ “Дніпро” - Рієка планують презентувати нову книгу на “2 Фестивалі української музики, пісні, танцю, художнього мистецтва і української кухні”, який заплановано провести 3. липня 2017 року в місті Рієка в Культурному домі на Сушаку.

Запрошуємо українців Хорватії та шанувальників української культури на фестиваль у Рієку!

Ольга Камінська

Українці Хорватії відзначили Всесвітній день вишиванки

Українці з Вуковара пройшлися містом в українських вишиванках

Всесвітній день вишиванки відзначається щороку в третій четвер травня. Це свято покликане популяризувати українську культуру і традиції. Ідея святкування зародилася в 2006 році і належить одній із студенток Чернівецького національного університету Лесі Воронюк. Спочатку її ініціативу вибрати день і прийти всім у вишиванках підтримали кілька десятків студентів і викладачів, але пізніше свято розрослося до всеукраїнських масштабів.

Вишиванка є не тільки традиційним українським одягом, але й оберегом. Символи та кольори, які використо-

вуються при вишивці, володіють певним змістом. Традиційно вишивали дівчата. Небагата дівчина могла похвалитися 30-40 сорочками, середнього достатку - 50-70, а багаті - 100. Сорочку для дитини вишивала мама або бабуся, під час роботи співали пісні і молилися. Вважалося, що так вишиванка стає справжнім оберегом. У 18 столітті Іван Франко почав носити вишиванку з піджаком, привертаючи увагу незвичайним поєднанням, зробивши його популярним. У 1876 році Олена Пчілка видала альбом українських вишиванок, після чого в Європі почався бум української вишиванки, а

в самій Україні почалися перші наукові вивчення вишиванки.

Підтримуючи цю традицію, в цьому році до акції «Всесвітній день вишиванки» приєдналися й українці Хорватії, члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з міста Вуковар. 18 травня у вишиванках вийшли вони на центральну площу Вуковара, популяризуючи цей національний одяг. До дорослих приєдналася й малеча, яка з гордістю демонструвала мешканцям та туристам Вуковара українську вишиванку.

Тетяна Рамач

Svjetski dan ukrajinske vezene košulje obilježili Ukrajinci iz Šumeća i Kaniže

Сvjetski dan vezene košulje Ukrajinci slave svake godine trećeg četvrtka u mjesecu svibnju. Ovo obilježavanje je predloženo za promicanje ukrajinske kulture i tradicije. Ideju proslave predložila je 2006. godine studentica Nacionalnog sveučilišta u ukrajinskom gradu Černivci Lesja Voronjuk. U početku, inicijativa studentice Lesje u odabiranju dana kada će svi Ukrajinci obući vezene košulje imala je potporu samo nekoliko desetaka studenata i nastavnika, ali se kasnije proširila na razinu državnog

praznika.

Već godinama Svjetski dan vezene košulje slave Ukrajinci u svim gradovima i selima Ukrajine ali i izvan domovine. Ukrajinska dijaspora u svijetu prihvatila je ideju promicanja ukrajinske kulture, tradicije, a posebno vezene košulje kao glavnog dijela ukrajinske nacionalne muške i ženske nošnje.

Ukrajinci iz Šumeća koji čuvaju tradicije svojih predaka u okrilju Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij

Pelih" te Ukrajinci iz Kaniže, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" pridružili su se ovoj lijepoj akciji. U prekrasnim vezanim košuljama prošetali su ulicama svojih sela pa su se uputili u Osijek. U Osijeku su prošetali po centru grada, promovirajući prekrasne ukrajinske vezene košulje, te zajedno sa članovima Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog udruštva "Lesja Ukrajinka" iz Osijeka otpjevali domoljubne pjesme.

Vanessa Srbalji

До Всесвітнього дня вишиванки приєдналися українці з Осієка

● УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка

До Всесвітнього дня вишиванки приєдналися члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з міста Осієк. У вишитих сорочках члени україн-

декоративного мистецтва українців. У рамках товариства діє гурток рукоділля під назвою «Гердан». Члени товариства часто збираються, щоб не лише поспілкуватися, а й зробити щось корисне, навчитися

● Фото з архіву товариства 2010 р. Юрій Голодович

● Фото з архіву товариства 2010 р. вишивка Юрія Голодовича

ського товариства заспівали кілька українських пісень. Презентуючи українські вишиті сорочки, всі разом фотографувалися.

Члени Українського товариства з Осієка дуже цінують ручну вишивку, як один із видів народного

чомусь цікавому, новому, передати свої знання і вміння іншим. І хоч вишивання – це поширений вид ручної праці українських жінок і дівчат, але в Осієку вишивають і чоловіки. Одним з ініціаторів вишивання був активний член товари-

● Фото з архіву товариства 2010 р. Хана Пешо

ства Юрій Голодович, який чудово вишивав українські сорочки та захоплював інших членів товариства до цієї роботи. Юрій переселився в Спліт і там став активним членом нового українського товариства «Ватра», тепер там продовжує презентувати українські традиції. Вчителька української мови Тетяна Ласик-Жагар, яка також активна в українському товаристві ім. Лесі Українки, також сама чудово вишиває і дотепер вишили прекрасні сорочки всім членам своєї сім'ї. Нині гурток рукоділля в Осієку водить Оксана Стурко, яка вивчає багато цікавих українських традицій та навчає всіх членів товариства.

Члени товариства стверджують, що на заняттях рукоділля під час вишивання, виготовлення різних прекрас, елементів національного одягу до них приходить спокій і розміреність, це допомагає зняти стрес, відволіктися від негатива, а також поспілкуватися в приємній атмосфері.

Зроблені своїми руками речі, вишиті своїми руками рушники і сорочки мають набагато більшу цінність і популярність. Члени українського товариства з Осієка на заняттях рукоділля створюють унікальні вироби, які існують в єдиному екземплярі, застосовуючи при цьому свій творчий потенціал. Особливо це стало традицією перед святами. За свої роботи українці з Осієка були неодноразово нагороджені. Головне, що це не лише праця, а й задоволення, спілкування та перенесення традицій на молодші покоління.

Олеся Мартинюк

● Фото з архіву товариства 2010 р. Оксана Стурко, Матей Матус, Хана Пешо

U Ljubljani održan Festival ukrajinskih vezenih košulja

Od 2008. godine svaki treći četvrtak u mjesecu svibnju u Ukrajini se održava festival ukrajinskih vezenih košulja.

Ovaj vez je naveliko poznat, a u želji da se i dalje sačuva i održava, organizirana je manifestacija tradicije, što je bilo omogućeno nakon osamostaljenja Ukrajine.

U svakoj ukrajinskoj kući iz prošlih generacija nalazi se mnoštvo vezenih košulja koje se na ovaj dan izvlače iz ormara i oblače te prezentiraju sa željom da ne padnu u zaborav.

Kao i u Ukrajini, tako je i kulturno

društvo Ljubljana – Kyjiv već treću godinu organiziralo Festival ukrajinskih košulja. Pozvani su i Ukrajinci iz Hrvatske, članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana.

Na ovoj izložbi narodnoga veza uzelo je učešće preko stotinu Ukrajinaca iz Slovenije, Italije, Ukrajine, Azerbejdžana...

Festival je održan u nedjelju, 21. svibnja 2017. godine u veoma lijepom izletištu “Čad”, gdje su se svi okupili i nakon ručka uputili u grad, promovirajući ukrajinske vezene košulje. Cijelim putem, u dužini od oko 2 km do centra Ljubljane, njeni stanovnici i gosti-turisti, imali su

prigodu vidjeti raskoš ukrajinskog narodnog veza, te čuti ukrajinske narodne pjesme. U samom centru Ljubljane, pored spomenika Franca Prešerna, osim himne Ukrajine, pjevačka skupina je otpjevala još desetak ukrajinskih pjesama pred mnoštvom okupljenih građana i turista, te nagrađena velikim pljeskom.

Organizator ove manifestacije, Andrija Hevka, počastio je sve sudionike manifestacije vožnjom lađama po rijeci Ljubljanici, pa su svi imali prigodu vidjeti prekrasan grad Ljubljanu.

Ivan Semenjuk

6. večer nacionalnih manjina i večer jezika u školi Josipa Kozarca u Lipovljanima

Osnovna škola Josipa Kozarca Lipovljani krajem školske godine organizira Večer nacionalnih manjina i Večer jezika koji je održan 8. lipnja 2017. godine. Povod ovog kulturnog školskog događaja je učenje manjinskih jezika u ovoj školi prema Modelu C. Osnovna škola Josipa Kozarca u Lipovljanima posebna je po bogatstvu izučavanja materinskog jezika kao izbornog predmeta. U lipovljanskoj školi djeca uče čak tri materinska jezika a to su češki, slovački i ukrajinski. Osim predstav-

nika svih nacionalnih manjina koje su zastupljene, u svečanom programu, po prvi puta se na kulturnim događanjima u općini Lipovljani pojavio i novoizabrani načelnik općine Lipovljani Nikola Horvat, koji je pozdravio sve prisutne.

Nositelji programa bila su djeca koja uče manjinske jezike pod vodstvom svojih učiteljica koje su osmislile ovaj zanimljiv program.

Nastavnica češkog jezika, ujedno i voditeljica programa za taj jezik bila je Tina

Nerad, za slovački jezik Jelena Dejanović, te za ukrajinski jezik Katarina Črnko. Kvaliteti programa u velikoj mjeri je doprinijela i plesna skupina sastavljena od učenika ove škole i pripadnika Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca “Karpati”, koji su otplesali ples “Kozachok” pod vodstvom voditelja Mirka Fedaka. Svojim su nastupom i ritmičnim, zabavnim ukrajinskim plesom u velikoj mjeri razveselili stotinjak prisutnih gledatelja.

Različitost jezika koja spaja ljude prikazana je u okviru ovoga programa i na drugim jezicima kojima se komunicira i koji se izučavaju u ovoj školi, a to su engleski i njemački, te, naravno – hrvatski jezik. Na engleskom jeziku prikazan je program voditeljice Sanje Martić, na njemačkom jeziku pod vodstvom voditeljice Jadranke Franjić, a za hrvatski jezik pod vodstvom voditeljice Ivane Toth.

Na kraju programa, pjevački zbor je pod vodstvom Ksenije Dokmanić i Franje Rodića, na svih šest jezika koji su bili zastupljeni u programu, otpjevao pjesmu “Kad si sretan”. Tom pjesmom bio je završen program a gostima poslana poruka mira, uzajamnog poštovanja, važnosti očuvanja nacionalnog identiteta, bogatstva znanja i različitosti.

Ivan Semenjuk

Narodni ansambl pjesme i plesa "Čeremoš" iz Ukrajine nastupio u Hrvatskoj

Ukrajinski ples predstavio i plesni duet "Barvinok" iz Hrvatske

Dana 9. lipnja 2017. godine na otok Pag doputovali su Ukrajinci, kako bi domicilnom hrvatskom stanovništvu te mnogobrojnim turistima predstavili svoju kulturu kroz pjesmu i ples. Na poziv gradonačelnika grada Novalje, gospodina Ante Dabe, doputovali su Narodni ansambl pjesme i plesa "Čeremoš" Nacionalnog sveučilišta "Ivan Franko" u Lavovu te mladi i atraktivni Ukrajinski plesni duet "Barvinok" iz Hrvatske.

U organizaciji grada Novalje, Turističke zajednice Dugi otok te UG "Ukrajini-

ske-hrvatska suradnja "Bila Hrvatska" (Lavov) održani su Dani Ukrajine u Novalji te u mjestu Sali na Dugome otoku.

U nedjelju 11. lipnja 2017. godine, nakon obilaska Parka prirode "Telaščica" te upoznavanja s bogatom poviješću mjesta Sali, na gradskome trgu održan je koncert ukrajinske pjesme i plesa. Sve prisutne pozdravio je osnivač mjesne knjižnice te njezin dugogodišnji ravnatelj, gospodin Ante Mihić, koji je izrazio zahvalnost za dobrodošlicu Lavovljana, koji primaju svake godine delegaciju i ansamble sa Dugoga otoka, poželio go-

stujućim Ukrajincima ugodan boravak na Hrvatskom Jadranu te izrazio nadu i za daljnju suradnju između Lavova i Dugoga otoka. Nakon riječi gospodina Mihića, prisutnima su se obratili voditelji ansambala, Tetyana Kohut ("Čeremoš") te Davor Lagudza ("Barvinok"). Nakon predstavljanja bloka ukrajinskih narodnih pjesama u izvedbi "Čeremoša", došli su na red i plesovi. Ukrajinski plesni duet "Barvinok", koji čine Iryna Semenjuk i Davor Lagudza, otplesali su dvije koreografske kompozicije: "Ukrajinska polka" te "Hopak". Publika je bila toliko očarana raznolikošću ukrajinskih plesova i pjesama, da su i pjevači i plesači izlazili na bis. A najviše su se domaćinima svidjele dalmatinske narodne pjesme u izvođenju Narodnog ansambla pjesme i plesa "Čeremoš" iz Ukrajine.

U ponedjeljak, 12. lipnja 2017. godine u gradu Novalji održana je svečana sjednica Gradskoga poglavarstva, posvećena Danima grada. Sjednicu je otvorio ansambl "Čeremoš" izvođeci himnu Republike Hrvatske. Svečanoj sjednici nazočila je i ukrajinska delegacija: predstavnici Lavovske županijske administracije te Nacionalne akademije umjetnosti u Lavovu. Ukrajinska delegacija je održala nekoliko govora te prezentirala kulturno-umjetnički i turistički potencijal Lavovske županije te provela nekoliko zanimljivih i poučnih radionica za izradu keramičkih suvenira koju je vodila poznata lavovska umjetnica Olga Bezpalkiv. A na samome kraju zasjedanja, "Čeremoš" se predstavio sletom ukrajinskih narodnih pjesama.

Predvečer istoga dana održan je svečani koncert ukrajinske kulture na glavnom trgu u Novalji, gdje nisu mogli ostati nezapaženi ukrajinski plesovi u izvedbi "Barvinka" te pjesme u izvedbi "Čeremoša".

Davor Lagudza

Народний ансамбль пісні і танцю "Черемош" виступив у Хорватії

Українські танці також представив дует "Барвінок" із Хорватії

9 червня 2017 року на острів Паг приїхали українці, щоб домашнім та численним туристам презентувати свою культуру піснюю і танцем. На особисте запрошення міського голови міста Новаля Анте Дабо, приїхав Народний ансамбль пісні і танцю "Черемош" Львівського національного університету імені Івана Франка та молодий і привабливий український танцювальний дует "Барвінок" з Хорватії.

У організації міста Новаля, Турис-

тичного агентства Дугі оток та ГО "Українсько-хорватська співпраця "Біла Хорватія" (Львів) відбулися Дні України в Новаля та чарівному містечку Салі на Дугому острові.

У неділю, 11 червня 2017 року, після екскурсії по Парку природи "Телащина" та знайомства з багатою історією містечка Салі, на центральній площі відбувся концерт української пісні й танцю. Всіх присутніх привітав засновник міської бібліотеки та

її постійний директор Анте Міхіч, який подякував львів'янам за теплий прийом, оскільки шороку приймають делегації та ансамблі з Дугого острову, побажав гостям з України гарно провести час у Хорватії та висловив надію на подальшу співпрацю між Львовом та містечком Салі. Після зворушливих слів пана Міхіча, до присутніх звернулися керівники ансамблів Тетяна Когут ("Черемош") та Давор Лагудза ("Барвінок").

● Українська делегація на прийомі у міського голови м. Новаля

● Народний ансамбль пісні і танцю "Черемош"

Перший блок концерту був представлений українською народною піснею у виконанні ансамблю "Черемош", після чого дійшла черга і на танці. Український танцювальний дует "Барвінок" (Ірина Семенюк та Давор Лагудза) презентували багатство українського народного танцю двома хореографічними композиціями: "Українська полька" та "Топак". Глядачі були настільки зачаровані різноманітністю українських танців та пісень, що і пісні, і танці виконувалися на "біс". Але те, що найбільше вразило хорватів, це виконання "Черемошем" хорватських (далматинських) народних пісень.

У понеділок 12 червня 2017 року в місті Новаля відбулася урочиста сесія міської ради міста Новаля, присвячена Дню міста та дню св. Антонія. Урочисту сесію відкрито гімном Республіки Хорватія у виконанні Народного ансамблю пісні і танцю "Черемош" з України. На засіданні брала участь і українська делегація в складі представників Львівської обласної адміністрації та Львівської національної академії мистецтв. У рамках візиту було зроблено доповідь про культурно-мистецький та туристичний потенціал Львівщини та майстер-клас із вироблення керамічних сувенірів, який

проводила член ГО "Біла Хорватія", відомий в Україні художник-кераміст Ольга Безпалків. А на самому закритті урочистої сесії Народний ансамбль пісні і танцю "Черемош" заспівав в'язанку українських народних пісень.

Ввечері того ж дня, на центральній площі міста Новаля, відбувся урочистий концерт української культури, де не могли залишитися непоміченими українські запальні танці у виконанні Українського танцювального дуету "Барвінок" та пісні у виконанні Народного ансамблю пісні і танцю "Черемош".

Давор Лагудза

Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

● Radno predsjedništvo skupštine i Mihajlo Semenjuk

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" iz Slavonskog Broda održalo je 10. svibnja 2017. svoju redovitu godišnju Izvještajnu skupštinu u velikoj dvorani Radničkog doma.

Sve nazočne, među kojima su bili i župnik Grkokatoličke župe Slavonski Brod o. Aleksandar Hmilj, te Mihajlo Semenjuk, predsjednik Ukrajinske zajednice RH, pozdravio je predsjednik UKPD "Ukrajina" Vlado Karešin, koji je prije početka rada Skupštine otvorio

izložbu likovnih radova članova Likovne sekcije Društva.

Rad Skupštine održan je prema usvojenom Dnevnom redu. Izabrano je Radno predsjedništvo u sastavu: Vlado Karešin, predsjednik, Ankica Verhas i Nikola Zastrižni, članovi, za zapisničara Jasna Bek. Verifikacijska komisija: Josipa Hmilevski predsjednica, Sanja Semenjuk i Katarina Dumeč članovi, te ovjerovitelji zapisnika: Jasna Bek i Eugen Dumeč.

Izvješće o radu UKPD "Ukrajina"

za 2016. godinu podnio je predsjednik Vlado Karešin, koji je jednoglasno usvojen, uz brojne pohvale za rad u protekloj godini. Financijsko izvješće UKPD "Ukrajina" podnijela je Jasna Bek, a izvješće Nadzornog odbora podnijela je Oljenka Zastrižni. Oba izvješća jednoglasno su usvojena.

Program rada i financijski plan UKPD "Ukrajina" za 2017. godinu predložio je Nikola Zastrižni, a nazočni članovi Skupštine jednoglasno usvojili.

Nakon radnog dijela Skupštine uslijedio je glazbeno-umjetnički program, razgledavanje izložbe slika Likovne sekcije Društva, zatim su najnovije izvedbe i koreografije predstavili Mješoviti pjevački zbor pod vodstvom Sanje Stičinski, članovi Recitatorsko-dramske sekcije pod rukovodstvom Viktorije Rachok, te dječja skupina Folklorne sekcije pod rukovodstvom Ivana Karešina. Za sve nazočne, vrijedne članice Društva priredile su bogat domjenak s ukrajinskom specijalitetima, tako da je uslijedilo ugodno druženje u veseloj atmosferi.

Jasna Bek

Obilježena 240. obljetnica grkokatoličke Križevačke eparhije 1777. - predavanje i izložba

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Kobzar" iz Zagreba započeli su 15. lipnja 2017. obilježavanje 240. obljetnice grkokatoličke Križevačke eparhije 1777. U prostorijama Društva, na programu je bilo predavanje "Marčanska unija 1611. i 240. obljetnica grkokatoličke Križevačke eparhije 1777." te prigodna istoimena izložba koju je pripremio dr. Goran Ivanišević iz grkokatoličke Župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Skupu je nazočilo 15-ak

slušatelja, koje je predvodio msgr. Nikola Kekić, vladika križevački. Kroz program je vodio predsjednik Društva g. Slavko Burda pozdravivši vladiku Kekića i nazočne, komemoriravši odlazak preuzvišenog gospodina Ljubomira Husara, kyjivskog nadbiskupa i kardinala u miru i g. Vasilja Sikorskog, novinara i glazbenog urednika Hrvatskog radija, člana Društva. Dr. Ivanišević je prikazao povijesni pregled unija, Marčansku uniju 1611. i osnutak Križevačke eparhije 1777.

Nakon ovog predavanja, vladika Nikola Kekić je održao predavanje o Grkokatolicima u Austro-Ugarskoj monarhiji, biskupu Vasiliju Božićkoviću i osnutku Križevačke eparhije 1777., kao i planovima za cjelogodišnje obilježavanje 240. obljetnice koje započinje u subotu, 17. lipnja 2017. Nakon izlaganja, nazočni su razgledali prigodnu izložbu, kojom je kroz 40-ak izložaka ilustrirana tema predavanja.

Slavko Burda i Goran Ivanišević

125. obljetnica rođenja patrijarha Josipa Slipoga

Zagrebački Ukrajinci su 12. svibnja 2017. godine u prostorijama Društva zajedno s delegacijom Ukrajinskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu obilježili 125. obljetnicu rođenja patrijarha Josipa Slipoga. Delegaciju Ukrajinskog katoličkog sveučilišta predstavljali su: dr. Bogdan Prah,

rektor UKS, doktor crkvene povijesti, dr. Oleg Turij, prorektor, doktor crkvene povijesti, dr. Taras Dobko, prvi prorektor, doktor filozofije, dr. Volodemyr Turčynovskij, dekan društvenih znanosti UKS, doktor filozofije i narodni heroj Ukrajine, prvi predsjednik Državnog sveučilišta "Kyjivo-Mohyljanske akademije", dr. prof. Vječeslav Brjuhoveckij.

Na obilježavanju 125. obljetnice rođenja patrijarha Josipa Slipoga bili su nazočni otpravnik poslova Ukrajine u Hrvatskoj Jurij Lisenko, predsjednik Ukrajinske Zajednice RH Mihajlo Semenjuk, književnik Pavlo Holovčuk i drugi uzvanici i članovi UKPD "Kobzar" - Zagreb.

Pored izložbe o patrijarhu Josipu Slipom, izlaganje je održao dr. Oleg Turij na temu "Patrijarh Josip Slipyj, poznat i nepoznat". Dr. Bogdan Prah, rektor UKS predstavio je rad i djelovanje Ukrajinskog katoličkog sveučilišta. Nakon predavanja poznati ukrajinski violinist, koncert majstor i prva violina Zagrebačke filharmonije, prof. Orest Shourgot za goste i sve nazočne na ovoj manifestaciji izveo je na violini ulomke od poznatog skladatelja J. S. Bacha.

Promotor i uvodničar ovog značaj-

nog događanja (za Ukrajinke Hrvatske svakako povijesnog trenutka) bio je Slavko Burda, predsjednik UKPD "Kobzar" - Zagreb i potpredsjednik Ukrajinske Zajednice RH. On je, na prijedlog dr. o. Tarasa Barščevskog, organizirao ovu svečanu obljetnicu posvećenu patrijarhu Josipu Slipom te susret sa visokom delegacijom Ukrajinskog katoličkog sveučilišta.

Treba napomenuti da je visoka ukrajinska delegacija Ukrajinskog katoličkog sveučilišta boravila u Zagrebu i sudjelovala na dvodnevnoj međunarodnoj znanstvenoj konferenciji rektora katoličkih sveučilišta. Tema međunarodne znanstvene konferencije koju je organiziralo Hrvatsko katoličko sveučilište je bilo: "Nada u budućnost: Iskustva mladih u komunizmu, od tranzicije do demokracije i danas". Na konferenciji je sudjelovalo dvadesetak sudionika sa sedam europskih katoličkih sveučilišta, a predavanja su održali rektori, prorektori i nastavnici s Ukrajinskog katoličkog sveučilišta kao i predstavnici Katoličkih sveučilišta iz Hrvatske (Zagreb i Zadar), Poljske, Mađarske, Slovačke i Sjedinjenih Američkih Država.

Slavko Burda

Помер Блаженніший Любомир Гузар

Пішла у вічність велика людина, людина надзвичайно мудра і віддана Україні

Багаторічний керівник Української греко-католицької церкви, Архієпископ-емерит УГКЦ Блаженніший Любомир Гузар 31 травня 2017 року, о 18-30, на 85 році життя після важкої недуги відійшов до вічності.

Святослав Шевчук про смерть Любомира Гузара

Єпископ Української греко-католицької церкви Святослав Шевчук назвав покійного Блаженнішого Любомира Гузара “великою людиною, великим християнином і великим українцем”, у святості якого ніхто не засумнівається.

Блаженніший Любомир Гузар помер 31 травня о 18:30 у резиденції в Княжичах на 85 році життя. Похорон Гузара відбувся 5 червня в Києві. У Львові 1 червня оголошено жалобу у зв'язку зі смертю Любомира Гузара.

“Сьогодні вся українська громада в Україні і в цілому світі з болем переживає цю велику втрату. Блаженніший Любомир був духовним батьком українського народу. У його присутності усі ми почувалися захищеними, певними. А сьогодні ми в одну мить усі осиротіли”, – сказав глава УГКЦ в Києві, виголошуючи офіційну заяву з приводу смерті Блаженнішого Любомира.

Буквально два місяці тому 2 квітня... він до всіх нас звернувся такими словами: “Прошу вас, моліться. Моліться за нашу церкву, щоб вона розвивалася, щоб вона славилася Господа Бога і служила українському народові”. У цих скорботних днях сповнімо цей ду-

ховний заповіт нашого батька... Він в мирі жив, Любомир любив мир, його щедро дарував і так само спокійно в мирі упокоївся в Бозі», – зі слезами на очах сказав Святослав. Він також пригадав, як Любомир Гузар виступив на Майдані під час Революції Гідності. “Я думаю, у всіх нас ще бринять його слова, які він сказав мільйонному людові, зібраному на Майдані. Ми тоді справді всі якось в один раз відкрили себе гідними людьми. Але багато хто боявся. І він тоді, знову ж таки, мирним, але певним голосом сказав до нас: “Не бійтеся”. Очевидно, що перед нами потім було багато викликів: герої Небесної Сотні, війна на сході – завжди в таких обставинах люди бояться. Але його слова “не бійтеся” були наче світлом. Я думаю, що мільйони людей, не боячись, ішли, ідуть і будуть іти далі тою дорогою до гідності, яку показує Блаженніший Любомир”, – зазначив голова УГКЦ.

Святослав пригадав, що життєвим кредом Любомира Гузара було – бути людиною. На думку голови УГКЦ, Любомир навіки залишиться батьком і вчителем як для віруючих, так і невіруючих.

Святослав Шевчук розповів, що

Бог дав йому можливість знати Блаженнішого Любомира давно. Він був його особистим секретарем у Львові, а пізніше, будучи його наступником, три роки прожив із ним у Княжичах. Святослав також розповів, якою була його зустріч з Любомиром після того, як його обрали головою УГКЦ.

“Я побачився з Блаженнішим Любомиром уже після виборчого синоду. Бо ні він, ні я не знали, хто буде його наступником на цьому первосвятительському престолі. Я пригадую, як після виборчого синоду, ми вночі приїхали до Княжич, до нашої на той час єдиної резиденції, Блаженніший Любомир особисто в дверях мене зустрів і просто по-батьківськи обняв. Я думаю, що той жест сказав усе”, – розповів Святослав Шевчук.

Святослав наголосив, що Любомир був дуже скромною людиною, не любив уваги до себе. “Якогось тексту, духовного заповіту, він не залишив, але я думаю, що він так багато нам залишив у спадок – своєї мудрості, свого гумору (навіть над самим собою) і оптимізму. І тепер є нашим завданням цей духовний спадок, як його заповіт, зібрати, зберегти і примножити”, – зазначив голова УГКЦ.

П'ять висловлювань Любомира Гузара

1. Війна, якою б жахливою вона не була, це й шанс подолати нашу відчуженість один від одного
2. Еліта – це люди, котрі вміють дивитися далеко вперед і зберігають головне – людську гідність
3. Корупція – це перш за все хвороба власної душі, а вже потім політична хвороба
4. Влада боїться свободи в серцях значно більше, ніж голодного бунту. Тому що голодного можна купити, а вільного – тільки вбити
5. Між сходом і заходом України немає поділу. Поділ існує між тими, хто любить Україну, і тими, хто її не любить.

Що заповів нам Любомир Гузар: Найяскравіші цитати великого мудреця

Його смерть – втрата для кожного українця, але блаженніший Любомир залишив нам великий спадок із своїх висловів, що

можуть служити українцям заповітом.

Про війну і мир

“Мир означає любити один одного. Мир – то не є відсутність боротьби”.

“Сьогодні війна в Україні справедлива, тому що вона оборонна, і ми, як християни, маємо право оборонятися. Звичайно, ми можемо і не обороняти-

ся, я можу сказати: ти мене вдарив по лівій щоці, а я тобі підставляю праву. Але це завжди вибір, і ми можемо вибирати оборону, особливо коли у нас є зобов'язання перед тими, з ким живемо і кого любимо”.

“Не ми є агресорами, ми боронимося. І це є наша сила в даний момент. Бо люди кажуть: “Чекайте, якщо ми не будемо боронитися, то ми загинемо”. Ми сьогодні в дуже делікатній ситуації. Ми ще не є внутрішньо згуртовані, щоб могли сказати: “Ага, нам нічого не станеться”. Тим більше, довгі роки нас роз'єднували. І сьогодні ще ми свідомі того, що Росія робить дуже ефективні заходи, щоб нас розколювати, розсварювати, щоб ми не довіряли один одному. Щоб ті, хто є у Львові, казали: “Що нам Донбас?” І навпаки, щоб у Донбасі казали: “Нащо нам Львів?” Цей процес делікатний, він візьме якийсь час”

“Багато хто думає, що мир – то відсутність війни. Але мир є це дещо більше. Мир – ще й добрі стосунки між людьми, коли ми не брешемо один одному, не шукаємо вигоду, не бажаємо зла. Мир треба нести кожного дня, кожного дня треба налагоджувати контакти між людьми, шукати доброго спілкування”

“Мир – це коли ми створюємо позитивну атмосферу, в якій починаємо свідомо шанувати інших, любити їх, бажати і робити їм добро. Дуже важливо, аби ми бажали добра всім. Тоді

мир стає дуже реальним, дійсним, без того нема миру. Мир – то не є те, що ми робимо, а те, що одержуємо від Бога. А якщо ми хочемо робити добро іншим, то ми можемо бути певні Божого благословення”.

“Якщо держава думає про напад, про агресію, то вона становить небезпеку для всіх інших. Навпаки, розвиток збройних сил для захисту життя і прав своїх громадян сприяє зміцненню бажання миру, загального добра. Досвід показує, що в країнах, які піддавалися агресії, гинуло багато людей, у яких не було, чим захищатися (наприклад, від бомбардувань). Але крім жертв використання зброї, мільйони людей загинули від всякого роду національних, етнічних, релігійних і навіть мовних переслідувань. Народи можуть і повинні боротися проти такого насильства, яке не має жодного виправдання”.

Про Христа і єдність всіх християн

“Якби Ісус жив зараз, він би працював на комп'ютері і користувався технічними способами, щоб достукатися до людей”.

“Ісус Христос сказав, яка найважливіша заповідь: любити Бога всіма силами і любити ближнього як самого себе. Коли я шаную себе як Божий твір, як Божу дитину, то я тим самим занаданий шанувати кожну іншу людину в моїй державі, хто б вона не була. Бо вона так само, як і я, є Божою

дитина. І тому любити ближнього як самого себе – то не є щось надзвичайне. Отже, Церква має виховувати людей бути людьми, а люди творять громаду, нормальну державну громаду, яка нам треба”.

“Творимо про католиків, про протестантів, про православних... Але я так відчуваю, з того, що я вже почув від вас, що дуже важливим у вашому житті, мені здається, починає бути те поняття “я - християнин”. Чи православний, чи католик, чи римо-католик, греко-католик - то цілком другорядне. Християнин! І те, що ви згадали тепер, щоби наш народ на цій землі почув себе справді християнським народом. От дуже багато з нас себе ідентифікують з якоюсь одною чи іншою конфесією. І це наше думання є границею власне того конфесійного думання. Мені здається, що чую з ваших слів, що поняття християнства як такого починає бути щораз важливішим у вашому житті. Я думаю, що це дуже добре. Бо конфесії нас ділять - але Христос нас єднає.

“Якби ми були справді стовідсотковими християнами, то ми би дбали, щоби Церква була одна, незалежно від всіх політичних обставин. І щоби, будучи одною, вона зберігала духовну єдність, ту властиву дуже-дуже суттєву єдність. Ми сьогодні мусимо боротися за це. Не йдеться, чи хочемо, чи не хочемо. Тут нема вибору. Якщо хочеш сповняти Божу волю, працюй, щоби Церква була одна. Але, хоча ми і поділені, на жаль, – є протестанти, є католики, є православні, – мусимо всі наші зусилля задіяти, щоби піднести духовний рівень і тоді шукати тої внутрішньої єдності”

“Календар - то є тільки календар, числення часу. Календар не повинен бути мірилом чи засобом. Хоча, скажу на підставі історії, у 20-х роках Західна Україна була частиною польської держави, можна сказати, була окупована. Але у церквах, між владиками, священиками була думка, чи не було би краще, щоб всі святкували Різдво 25 грудня. Реакція була дуже гостра: “Не дай Боже, щоби ми святкували разом з поляками”. Переконали, що ми, християни, після доброї, здорової підготовки повинні святкувати (Різдво Христове, - ред) разом. Але я свідомий того, що багато людей трактують це, власне, в такий, майже політичний спосіб. Тому я підкреслюю: треба пояснити, людей підготувати, щоб не мішали горох з капустою. Календар, дата святкування не має найменшої важливості. Важливо, як ми це будемо сприймати”.

dero.ua, 1 червня 2017 року

На шляху до взаємного пізнання

● Відкриття конференції: Євген Пащенко, Любомир Сікора, представник адміністрації Дрогобича, Томислав Видошевич, секретарка посольства Валентина Алістратова

Відбулася Друга міжнародна хорватсько-українська наукова конференція “Україна і Хорватія: історичні паралелі”, 1 - 4 червня 2017 року, Дрогобич – Трускавець. Як і попередня, конференція реалізована завдяки ініціативам, ентузіазму організаторів, преш за все це Любомир Сікора, голова Всеукраїнського громадського об'єднання “Бойківське етнологічне товариство”, у співробітництві з Кафедрою української мови і літератури, Кафедрою загальної етнології Філософського факультету Загребського університету. На ініціативи організаторів відгукнулися академічні, університетські установи України і Хорватії, зокрема Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Факультет української філології, Львівський інститут народознавства Національної академії наук України, Львівський Національний університет імені Івана Франка (історичний та філологічний факультети), Інститут археології в Загребі та інші установи. Учасників привітали посол Республіки Хорватія в Україні Томислав Видошевич, представники адміністрації міст Львів, Дрогобич, Трускавець, вчені.

Заявлені доповіді охоплювали широке коло проблем, що засвідчує актуальність конференції. У пленарній доповіді “Основні етапи українсько-хорватських зв'язків і деякі проблеми дослідження” (Є. Пащенко) ознайомлено з станом досліджень, здійснених загребською україністикою, і перспективами подальших пошуків. Однією з центральних тем була проблема етногенезу хорватів у світі українсько-хорватських зв'язків. Теоретичні аспекти проблеми висвітлює у доповіді “Українсько-хорватські паралелі у контексті етногенезу” Степан ПАВЛЮК, доктор історичних наук, професор, академік Національної академії наук України, директор Інституту народознавства НАН України. Однією з дискусійних проблем – визначення поняття білі хорвати присвятив доповідь “Вели-

ка Хорватія і Біла Хорватія: довгий шлях подолання помилкового стереотипу” Леонтій ВОЙТОВИЧ, доктор історичних наук, професор, старший науковий працівник відділу історії середніх віків Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, завідувач кафедри історії середніх віків і візантиністики Львівського національного університету імені Івана Франка. З висвітленням концепції щодо проблеми прабатьківщини слов'ян ознайомили в доповіді “З Волині до Волині. Сліди ранньосередньовічних міграцій волинян на захід і південний захід” відомий хорватський дослідник Витомир БЕЛАЙ, проф. емерітус відділу етнології і культурної антропології Філософського факультету Загребського університету та Юрай БЕЛАЙ, др. наук, співробітник Інституту археології, Загреб. Порівняльним аспектам традицій України і Хорватії присвячено низку доповідей які підготували, зокрема Сергій СЕГЕДА “Населення Карпат і Балкан за даними антропології”, Горан-Павел ШАНТЕК, др. наук, проф. відділу етнології і культурної антропології Філософського факультету Загребського університету; Орест ВІЛЬЧИНСЬКИЙ, докторант Відділу етнології і культурної антропології Філософського факультету Загребського університету; “Деякі паралелі у звичаях Хорватії і України” - Йосип РАЛАШИЧ, співробітник Кафедри української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету “Вступ до компаративного аналізу традиційної хати України та Хорватії”. Про актуальність проблеми “білих хорватів” або Великої Хорватії говорять низка заявлених тем українських авторів як Ростислав ВАЦЕБА, аспірант кафедри історії середніх віків і візантиністики Львівського національного університету імені Івана ФРАНКА “До питання про участь білих хорватів в етногенезі верхньолужичан”; Андрій ФІЛІПЧУК, асистент кафедри історії середніх віків і візантиністики Львівського національного універси-

тету імені Івана Франка “Формування та структура “Великохорватських” городищ IX–X ст.”; Віталій ЛЯСКА, кандидат історичних наук, керівник відділу історичних досліджень ГО “Українська галицька асамблея”. “Хорватські городища Північного Прикарпаття”, Віктор КИРИЙ, Любомир СІКОРА. “Колонізаційний ареал білих хорватів на світанку давньоруської доби: топонімічна реконструкція”, Дмитро ПАВЛІВ “Трансєвропейські етно-культурні міграції доби бронзи та їх роль в етногенезі населення заходу України наприкінці II – початку I тисячоліття до н. е. (за археологічними джерелами)”; Андрій ФІЛІПЧУК “Прикарпатська” прабатьківщина слов'ян перед їхнім розселенням у V–VII ст. (у світлі нових досліджень)” та інші.

Зосередження уваги на інших не достатньо досліджених періодах і проблемах засвідчує активізацію української науки, на що вказують заявлені теми дослідників: Богдан ЛАЗОРАК, кандидат історичних наук, доцент кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, молодший науковий співробітник Музею “Дрогобищина” “Австрійські військові підрозділи у фронтних баталіях на Дрогобищині (1914–1915): національний склад, стратегія і втрати”, Микола ПОСІВНИЧ (Львів) “ОУН і хорватське питання в 1930-их – 1940-их роках”; Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ “Агентурна діяльність репресивно-каральних органів у Карпатському краї ОУН (1945–1954)”; Олег БАГАН (Дрогобич) “Хорватська тема в західноукраїнській пресі 1930-их рр.” тощо.

Велике враження залишила ознайомча програма з показом пам'яток давньої культури Карпат на Бойківським Бескиді: Урич — пам'ятка природи з слідами культивних осередків давнього населення, яке організатори визначають як залишки білохорватсько-русинсько-бойківського язичницького городища — храмового осідку. Також учасники відвідали музей садибу Івана Франка у Нагуєвичах. Традиційна гостинність, щирість організаторів надали цим заходом особливо дружнього змісту. Конференція відкрила горизонти для подальших досліджень, конкретизованих у спільному програмному документі, який надасть співробітництву динаміку і результативність.

Євген Пащенко

З Дрогобича – до українців Хорватії і Боснії

У Дрогобичі опубліковано книгу “Дорогою у світ пізнання”, що виникла як розповідь про подорож представників інтелігенції Дрогобича до українців на наших теренах. Автори книги – Михайло Сікора, Микола Зиморя, Любомир Сікора, Надія Козар. Книга невелика за змістом, але сповнена великого простору – не лише територіального, як маршрут поїздки з-за Карпат до Хорватії та Боснії – до тамтешніх українців, а й перш за все почуттями добра до земляків, багатством інформації, імен, постатей. У вступному слові, названому “Плодотворність стежки: від серця до серця” автор Михайло Сікора, голова Дрогобицької районної ради, говорить про роль і значення українців у світі у збереженні національних традицій, розвитку зав’язків з історичною батьківщиною. Говорячи про історію розселення українців-русинів на юго слов’янських теренах, автор наголошує на стійкості людей у відсічі злу: “Лиховісна війна на Балканах розпочата 1991 року можновладцями Сербії, спричинила українській спільноті величезні втрати... На жаль, у зоні військових дій опинилися десятки тих сіл і містечок, де спільно проживали українці. Сотні українців віддали життя за незалежність Хорватії... Та в останні роки, неначе Сфінкс з попелу, відроджується культурно-освітнє життя в Хорватії, Словенії, Боснії і Герцеговині”, - зазначає автор. Далі – йде розповідь про подорож, що виникла як відповідь на запрошення етнологічному товариству “Бойківщина”, який очолює Любомир Сікора, з боку Спілки українців імені Тараса Шевченка у місті Бая Лука, відвідати

їх з нагоди 80-х роковин Голодомору в Україні. Також надійшло запрошення й від української громади, яке надіслав Михайло Семенюк, відвідати українців Славонії. Делегація українців з Дрогобича, хоч і невелика, проте представлена була людьми великих знань. Це – професор Микола Зиморя, історик літератури з європейським ім’ям а також письменник; Любомир Сікора, сповнений щирими знаннями, багатством ідей щодо дослідження української давнини від Прикарпаття до Адріатики і ширше; Надія Козар, що керує культурним життям міста. Виступи українських гостей про історію і сучасність України слухалися великою аудиторією – від студентів Загребського університету до міст з українськими осередками, які відвідали дрогобицькі просвітителі. Розділ книжки про виступи на тему Голодомору важливий і як матеріал, збагачений новими фактами з історії геноцидного злочину, створеного російсько-радянським режимом в Україні.

Автори розповідають про зустрічі з українцями міста Славонський Брод, який увійшов у їхню свідомість багатством враженнями. Особливу повагу і вдячність викликав Михайло Семенюк – його плідною діяльністю на користь української спільноти, а також керівники низки українських осередків Славонії. Мальовниче представлені зустрічі з українцями Боснії, чимало теплих слів сказано про діяльність Павла Головчука. Видання має свою цінність і викладом лекції про перекладацьку майстерність, яку Микола Зиморя, літературознавець, письменник і перекладач, прочитав студентам українистики Загребського універси-

тету. Любомир Сікора ознайомив зі своїми пошуками і публікаціями в галузі давньої історії. Зустріч хорватської студентської молоді з дрогобичанами відбулася с аудиторії імені Тараса Шевченка, однієї з кращих щодо оформлення славистичних аудиторій. Завдяки візиту дрогобицьких гостей, кафедра українистики поповнила свій бібліотечний фонд подарованими книгами, а гості отримали книги, видані кафедрою, перш за все з історії українсько-хорватських зв’язків.

Далі автори книжки в динамічному ритмі ведуть шляхами своїх поїздок і зустрічей – до інших міст і нарешті до Вуковара як символу перемоги хорватів над злом інтервентів, що має своє символічне значення і для сучасної України. Поїздка закінчилася відвідинами міста Липик, що увійшов в історію як місце перебування там Івана Франка і що увінчане пам’ятником постові.

Книжечка збагачена колоритними фотографіями, що представляють у першу чергу людей, які зустрічалися в цій подорожі, сповненій щирості почуттів, багатством вражень, ідеями взаємності, що сягає історичних глибин. Автори подають в кінці своєрідний реєстр дружніх взаємин – імена людей, з якими відбувалися зустрічі. В цьому списку, безумовно, найзначніші імена самих авторів, які увінчали свою подорож виразом теплих почуттів, відображених у цьому виданні. Очікується новий приїзд дрогобицької делегації, що привезуть і свою книжку як вираз дружніх взаємин і декларації потреби динамічного розвитку відносин між дружніми країнами.

Євген Пащенко

Ukidanje viza za državljane Ukrajine

Državljani Ukrajine neće više trebati vize za kratkotrajne boravke u Europskoj uniji, po nacrtu zakona koji je usvojio Europski parlament.

Gradani koji putuju ili odlaze na službeno putovanje i koji imaju biometrijske putovnice moći će se zadržati unutar Europske unije 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana, ali ovo pravilo ne vrijedi ako dolaze u svrhu rada.

Prije odobravanja ukidanja viza za ukrajinske državljane, Europska unija je pooštrila reviziju mehanizma suspenzije, kako bi se omogućilo lakše uvođenje viza u iznimnim slučajevima.

“Ukrajina je ispunila sve uvjete pa treba ukinuti vize”, istaknula je izjaviteljica Mariya Gabriel (EPP, BG), dodajući

да це укидане віза бити “još jedna jako snažna poruka da je Ukrajina ključni partner Europske unije u Istočnom partnerstvu.”

Povjerenica za pravosuđe Vera Jourova izrazila je zadovoljstvo skorim ukidanjem viza za ukrajinske državljane, istaknuvši da je to rezultat napretka koji je Ukrajina ostvarila u zadnje tri godine.

Napomenula je da će Komisija, po novom mehanizmu suspenzije, pratiti da Ukrajina i druge zemlje i dalje ispunjavaju kriterije za viznu liberalizaciju, posebno kad je riječ o borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije.

Vizna liberalizacija za Ukrajinu bit će “ključan doprinos jačanju kulturnih i gospodarskih veza između Ukrajine i EU-a, kao i s Istočnim partnerstvom i europskim susjedstvom općenito”, kazala je. “U vrijeme krize, jačanja nacionalizma i ksenofobije, izolacionizma i isključivosti, to će biti još jedan znak da Europska unija ostaje otvorena i povezana sa svojim susjedstvom”.

Šuica podržala ukidanje viza ukrajinskim državljanima

“Bezvizni režim za Ukrajinu koji putuju u Europsku uniju samo je još jedan dokaz kontinuirane potpore Europskog parlamenta Ukrajini. Parlament dosljedno pokazuje solidarnost i osuđuje ruski vojni angažman i ilegalnu aneksiju Krima te potiče promicanje političkih i gospodarskih reformi u Ukrajini”, istaknula je u raspravi zastupnica Dubravka Šuica (HDZ, EPP). Šuica je potpredsjednica Odbora za vanjske poslove Europskog

parlamenta (AFET) i novoimenovana predsjednica Radne skupine za Istočno partnerstvo.

Šuica je također pozvala novu ukrajinsku vladu na odlučnost u provođenju daljnjih reformi.

“Nova vlada mora pokazati potrebnu odlučnost u daljnjim provedbi reformi i postići političku stabilnost, što je, zajedno s podrškom naroda, iznimno važno za njezin uspjeh”, kazala je.

Dijalog između EU-a i Ukrajine o liberalizaciji viznog režima pokrenut je u listopadu 2008., a u studenome 2010. Europska komisija predstavila je ukrajinskoj vladi akcijski plan za liberalizaciju viznog režima, s uvjetima koje mora ispuniti.

Ukrajina je već izuzela sve građane EU-a od obveze posjedovanja vize za boravak od najviše godinu dana. Stopa odbijanja viza za Europsku uniju za ukrajinske građane iznosi trenutačno manje od 2 posto.

Ukidanje viza za ukrajinske državljane podržala je velika većina zastupnika (521 za, 75 protiv i 36 suzdržanih).

Zastupnici krajnje desne političke skupine Europa nacija i sloboda (ENF) bili su izričito protiv ukidanja viza, upozorivši na raširenu korupciju i organizirani kriminal u Ukrajini.

Nizozemski zastupnik Slobodarske stranke Auke Zijlstra upozorio je da je Ukrajina jedna od najkorumpiranijih država u Europi kojom vladaju oligarsi i koja ima problema s demokracijom. Ustvrdio je da se vize i putovnice u Ukra-

jini masovno falsificiraju i poručio da bi Europska unija trebala strogo nadzirati granice s takvim državama a ne im otvarati vrata.

Francuski zastupnik Nacionalne fronte Gilles Lebreton kazao je da je Ukrajina neuspjela država koja ne poštuje europske zakone i standarde i upozorio Europsku uniju da ne smije biti “zasljepljenja mržnjom prema Rusiji”. Njegov stranački kolega Edouard Ferrand ocijenio je da je u ovom slučaju riječ o demagogiji i upozorio da će Europska unija pretrpjeti štetu zbog novih migranata iz Ukrajine. “Ukrajina nije prijatelj Europe, ne možemo primiti sve, ne možemo platiti sve”, kazao je. “Ovime zapravo želite odvući Ukrajinu od Rusije, a ne je integrirati u EU. To je pogrešan put.”

Austrijski zastupnik Slobodarske stranke Franz Obermayr ocijenio je da je vizna liberalizacija jasan korak prema punopravnom članstvu i upozorio da to nije dobro za poboljšanje odnosa EU-a i Rusije. “Europska unija riskira da bude uvučena u sukob s Rusijom”, kazao je. Obermayr je napomenuo da gotovo trećina stanovnika Ukrajine želi napustiti svoju zemlju, što po njemu govori dovoljno.

Vijeće ministra mora još službeno usvojiti ovaj zakon. Na snagu bi trebao stupiti početkom lipnja, 20 dana nakon objave u Službenom listu.

Parlament je u veljači odobrio i ukidanje viza za kratkotrajne boravke za državljane Gruzije.

Hina, 6. travnja 2017.

Посли ЄС схвалили безвізовий режим для України

Безвізовий режим для України в 2017 році затвердили 26 квітня на засіданні Комітету постійних представників ЄС

На засіданні 26 квітня посли ЄС ухвалили “Постанову Європарламенту і Ради ЄС, що вносить зміни до

регламенту про перелік третіх країн, чиї громадяни при перетині зовнішніх кордонів потребують віз, і країн, чиї громадяни звільняються від такої вимоги (Україна)”. За умов безвізового режиму українці зможуть перебувати на території Шенгенської

зони до 90 днів протягом кожних 180 днів. Для цього потрібно оформити біометричний паспорт. Також під час подорожі потрібно мати при собі документи, які підтверджують мету поїздки, місце проживання, достатню суму грошей та медичне страхування.

Це остаточне “Прощай” Російській Імперії

Президент України запустив відлік до початку безвізу. 10 червня, о 12:00 Петро Порошенко символічно запустив таймер - стартував 12-годинний відлік до початку безвізу України з ЄС.

З нагоди цього Порошенко біля Адміністрації президента виголосив промову.

Дорогі українці! Я - українець і я люблю свободу! Це саме те, що сьогодні відчуває кожен українець. Шановні представники дипломатичного

корпусу! Нарешті це трапилось.

До цього дня ми йшли дуже й дуже довго і ми дуже чекали цього дня. Але ми не сиділи склавши руки - а вся країна, весь український народ наполегливо працювали, змінюючи країну. Ми наблизили цей день, коли вийшли на Майдан і здійснили Революцію гідності. Ми, українці, створивши у нечувано короткий термін Збройні Сили України, українську армію, українське військо, захистили свою свободу, свою

землю, свою волю, демократію від російської агресії і від російської навали, захищаючи зі зброєю в руках кожен клаптик української землі. Ми здійснили і імплементували План візової лібералізації, а пан Посол може підтвердити, що там було майже 150 пунктів, над виконанням яких треба було дуже потужно працювати. І ми зробили це. Ми це зробили з твердою надією, що обов'язково пройдемо цей непростий іспит. Хтось чекав, що ми цього не зробимо і в нас це не вийде - як зі Сходу, так і в середині

країни, потираючи руки, коли переносилися терміни. Але ми твердо вірили, що якщо є домовленість з нашими європейськими партнерами, слово буде витримано. І в решті-решт ми можемо говорити - зараз ми запускаємо зворотній відлік. Зворотній відлік до незворотних змін. І це буде остаточне "прощай" російській імперії і слова "back in the USSR" ми будемо чути лише

слухаючи Beatles і ніколи більше не повернемося в Радянський Союз тому, що ми - горда і вільна демократична нація, повертаємося до родини європейських народів. І я пишаюся, що нам це вдалося. Думаю, що цьому радіють зараз на небі і герої Небесної Сотні, і герої українського війська, які віддали життя за нашу свободу, нашу незалежність, нашу демократію і за цю мить повернення до Європи. За

12 годин останній звук зворотного відліку ознаменує виправдання наших надій. Він ознаменує падіння нехай не бетонної Берлінської стіни, але паперової завіси, яка довгі роки відділяла українців від європейської родини. І сьогодні, о 12 годині ночі, коли настане історична дата - 11 червня, ця паперова завіса впаде. Хотів би сьогодні нагадати слова великого європейця - Німецького Канцлера Віллі Бранта "Віднині те, що є єдиним цілим, буде розвиватися як одне ціле". Одне ціле: Європа, Європейський Союз і наша фантастична держава Україна. І з цими словами запустити остаточний зворотний відлік годинника до запуску безвізового режиму між Україною і Європейським Союзом - це є велика честь. Я вірю - Україна буде в НАТО, я вірю - Україна буде в Європейському Союзі і ніщо, ніхто і ніколи нас не зупинить.

Ще раз вітаю, дорогі українці, з цією надзвичайною подією!

Слава Європі і слава Україні!

ТСН Україна, 10 червня 2017 року

"Прощай, немытая Россия": Порошенко цитував Російських поетів, говорячи про безвіз з ЄС

Президент України заявив про остаточний розрив України з "російською імперією".

Петро Порошенко під час виступу на Європейській площі у Києві з нагоди запровадження безвізового режиму з ЄС процитував російського поета Михайло Лермонтова.

"Прощай, немытая Россия,
Страна рабов, страна господ,

И вы, мундиры голубые,
И ты, им преданный народ".

Порошенко зазначив, що введення безвізового режиму між Україною та ЄС знаменує розрив нашої держави з "російською імперією", а українського демократичного світу - з авторитарним "русским миром". Президент України звернувся до росіян, які "в умовах жорсткої диктатури знаходять у собі мужність засуджувати агресію проти Украй-

ни і вимагати демократичних прав і свобод", процитувавши іншого російського поета Олександра Пушкіна.

Товарищ, верь: взойдет она,
звезда пленительного счастья.
Россия вспрянет ото сна.
И на обломках самовластья
напишут наши имена.

Опівночі за київським часом безвіз запрацює з Фінляндією, країнами Балтії, Румунією, Болгарією, Грецією та Кіпром. За годину безвізові двері відчинить більшість країн Європи - Австрія, Бельгія, Данія, Іспанія, Італія, Ліхтенштейн, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція. О другій ночі за Києвом без візи уже можна буде заїхати в Португалію. Ще за годину - в Ісландію. Пізніше за всіх, о 6:00 ранку, вільний в'їзд дозволить автономна частина Данії - острів Гренландія.

ТСН Україна, 10 червня 2017 року

Antunovo u Kraljevoj Velikoj

Mjesto Kraljeva Velika koje se nalazi u sastavu općine Lipovljani, poštuje svoga zaštitnika svetog Antuna, te povodom toga dana svake godine organiziraju niz manifestacija kojima označavaju taj dan. U organizaciji ove manifestacije sudjeluju svi stanovnici ovoga mjesta, organizirani preko Mjesnog odbora Kraljeva Velika, NK "Stari grad" Kraljeva Velika i Udruge žena "Veličanke", a uz potporu Turističke Zajednice općine Lipovljani i Radio postaje Novska.

Na kulturno-umjetničkom programu nazočio je i novi načelnik općine Lipov-

ljani, Nikola Horvat, te pozdravio organizatore i izvođače.

Program koji su ove godine organizirali, može se podijeliti na kulturno-umjetnički, sportski, zabavni i glazbeni, te služenje svete mise u crkvi Sv. Antuna i održavanje tzv. "munte".

"Munta" predstavlja prodaju domaćih životinja i drugih predmeta koje daruju mještani, a prodaje se prema načelu "tko da više". Tako dobivena sredstva koriste se za financiranje troškova održane manifestacije.

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrai-

naca "Karpati" - Lipovljani su sudjelovali na ovoj manifestaciji u sklopu kulturno-umjetničkog programa. Pjevačka skupina je otpjevala tri ukrajinske narodne pjesme, a nazočne gledatelje posebno su oduševili članovi plesачke skupine "Karpata" izvođeci atraktivni ukrajinski ples "Kozáčok".

Osim "Karpata", na manifestaciji su nastupili članovi atraktivne plesачke skupine "Iskrice" i mlada plesачka skupina KUD-a "Lipa" iz Lipovljana, te članica Udruge žena "Veličanke", čitajući svoje pjesme.

Ivan Semenjuk

Kupljenski Hruševac ujedinio dječje folklorne grupe i pjevačke zborove

Kupljenski Hruševac, malo prigrorsko mjesto nedaleko Kupljenova, u organizaciji Turističke Zajednice Zaprešić već po dvadeseti puta organi-

zira trodnevnu manifestaciju kulturnih događanja. Manifestacija je počela u petak, 26. svibnja 2017. godine nastupom dječjih folklornih grupa, te potom pje-

vačkih zborova. Drugi dan predviđen je za nastupe kulturno-umjetničkih društava starijih folklornih grupa, a nedjelja je predviđena za susrete puhačkih orkestara i na kraju zabavom uz renomirane izvođače muzike.

KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani pozvani su i uzeli učešće u petak nastupom dječje folklorne grupe, te nastupom pjevačke skupine. Nastupilo je deset folklornih grupa, članova KUD-ova iz Kupljenski Hruševac, Sloga, Jakovlje, Zgubidan, Januševac (predškolska, mlađa i srednja skupina), Potočanka, Kupljenovo, te "Karpati" iz Lipovljana. Naša folklorna skupina nastupila je posljednja, s plesom "Kozáčok" koji je za razliku od ostalih izvođača bio veoma atraktivan i zanimljiv, te je nagrađen najvećim pljeskom prisutnih gostiju.

Nakon nastupa dječjih folklornih grupa, uslijedio je nastup sedam pjevačkih zborova pristiglih iz Pojatnog, Vrapčanci, Jablanovec, Kupljenovo, Kraljevec na Sutli, "Ban Josip Jelačić" i pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani, koji su se predstavili sa tri ukrajinske narodne pjesme bržeg ritma.

Po završetku programa, uslijedila je večera i druženje uz zvuke zabavne glazbe u izvedbi grupe "Blue Jeans".

Ivan Semenjuk

День національних меншин Вуковарсько-сріємської області

У неділю, 14 травня 2017 року в Боботі відбувся традиційний День національних меншин Вуковарсько-сріємської області. Організаторами маніфестації цього року була Рада сербської національної меншини. У центрі села, поруч із церквою, розмістили свої шатри представники угорської, русинської, німецької, сербської, словацької, боснійської, албанської та української національних меншин. Кожне шатро відрізнялося своїм яскравим колоритом і гарним декоративним оформленням. Кожна із національних меншин презентувала гостям і відвідувачам маніфестації виставку народної творчості, періодичні видання та національну кухню.

Українське шатро, яке представили

на маніфестації члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка із Вуковара, відрізнялося від інших. Вишиті рушники, скатертини з різнобарвними орнаментами, гронами калини і маками, українські національні костюми, ткані рушники, колекція виробів народної майстрині з Петрівців Славки Плішки надавали вернісажу національного українського колориту. Радо зустрічали гостей господарі українського шатра і пригощали їх традиційними українськими стравами. Були тут вареники з картоплею і сиром, пиріжки з картоплею, запечені в духовці, кремзлики, голубці та всілякі солодоші – все це нагадувало Україну.

Маніфестацію відкрив голова об-

ласної адміністрації Божідар Галіч. Гостей привітали голова координації представників і ради національних меншин області Розалія Якуметович, голова Ради сербської національної меншини Святослав Мікеревић.

У концертній програмі взяли участь представники семи національних меншин Вуковарсько-сріємської області, а саме: КПТ “Дьобо Раткович” із Боботи, КПТ “Яким Говля” з Міклушевічів, УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара, угорське товариство з Вінковців, БКПТ “Ліліан” із Раєва Села, словацьке культурно-просвітнє товариство “Людевіт Штур” з Ілоку, хоровий колектив “Дрей Росенаус” із Вуковара. Усі колективи гідно представили свою культуру.

Українську національну меншину представив самодіяльний хоровий колектив УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара. Під керівництвом Аніти Надж та в супроводі інструментального ансамблю “Галичина” хор виконав віночок українських народних пісень.

Після урочистого концерту всі присутні були запрошені на вечерю, де в атмосфері доброзичливості продовжили спілкування. Свято пройшло успішно і залишило спогади про приємні знайомства з людьми, які шанують і плекають коріння свого родо-ду.

Тетяна Рамач

У Ілоку вшанували пам'ять загиблих воїнів Другої світової війни

З нагоди 72-річчя Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 10 травня 2017 року в

хорватському місті Ілок, виконуючий обов'язки Посла України в Республіці Хорватія Юрій Лисенко спільно з

представниками Української громади РХ поклав вінок біля пам'ятника погинулим військовим Третього Українського фронту.

У комеморації приймали участь мер міста Ілок Звонимир Драгун, заступник голови адміністрації Вуковарсько-сріємської області Желько Цірба, співпрацівники Міністерства зовнішніх і європейських справ РХ, Міністерства Оборони РХ, керівництво Союзу антифашистської боротьби та антифашистів Хорватії, представники української національної меншини Хорватії, члени українського культурно-просвітнього товариства ім. Іван Франка з Вуковара.

Виконуючий обов'язки Посла України в РХ Юрій Лисенко, звертаючись до присутніх, наголосив на великому внеску України у звільненні Європи від фашистських загарбників.

Тетяна Рамач

В Осієку відбувся урочистий вечір присвячений Тарасу Шевченку

Його називають пророком української нації, його знає кожен українець, його вірші вивчають напам'ять від раннього дитинства. А він перш за все - людина, якій не чужі людські почуття, радощі і смуток. Тарас Григорович Шевченко був дуже прогресивним чоловіком свого часу, талановитою людиною. Здається, знаємо про нього багато, але все ж таки не все. Про особистість Тараса Шевченка, його багатогранний талант, безмежну літературну та творчу спадщину розповіли в Осієку під час літературно-музичного вечора учасники.

Кожного року члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка організовують літературно-музичний вечір присвячений великому Кобзарю. 21 травня 2017 року в Осієку зібралися члени Українських культурно-просвітніх товариств із Осієка, Каніжи, Шумеча та учні Основної школи «Антун Матія Релькович» Бебріна, щоб «незлим тихим словом» пом'янути найвидатнішого українського письменника, патріота української нації. Про життєвий і творчий шлях Шевченка розповіли учні, які вивчають українську мову в школі в Каніжі і Шумечу та Хана Пешо із Осієка. На честь поета прозвучали пісні та вірші, які присвятили йому поети всіх часів. Також учасники святкової програми декламували вірші Шевченка та співали пісні Кобзаря, покладені на музику. З пісню «Заповіт» Шевченка виступив хор із Осієка. Дует Оксана Стурко і Наталія Томків виконали пісні Шевченка. Солістка Хана Пешо заспівала кілька чудових українських пісень. Прекрасні пісні виконав хор та дует Вікторія Туніч і Ванеса Србаль із Шумеча. Чудово декламували вірші і співали пісні діти із Каніжи. Наприкінці програми глядачів розвеселила наймолодша танцювальна група Українського культурно-просвітнього товариства ім. Тараса Шевченка з Каніжи з двома таночками під керівництвом Лідії Хас.

Читаючи поезію Шевченка, учасники та гості зрозуміли наскільки він сучасний поет, як чисто і прозоро зумів словом виразити душу українського народу. Хоч Кобзаря давно немає, але світло його поезії йде до нас крізь віки. Нехай поезія Шевченка робить нас Людьми.

Олеся Мартинюк

● Дует Наталія Томків та Оксана Стурко із Осієка

● Сім'я Жагар із Осієка

● Діти із Каніжи і Шумеча

● Молодша танцювальна група УКПТ ім. Тараса Шевченка із Каніжи

U Novom Sadu održan Festival ukrajinske kulture "Kalyna"

● Irena Semenjuk

● Anita Nađ

● Miroslav Kelenjuk i Mihajlo Semenjuk

Festival ukrajinske kulture "Калина" (Kalyna) svake se godine organizira u drugoj sredini na području Republike Srbije gdje živi veliki broj Ukrajinaca. Ove godine održan je 14. po redu, a domaćin je bio grad Novi Sad. Manifestacija je održana 18. lipnja 2017. godine u Gimnaziji Laze Kostić.

Tko je htio na autentičan način upoznati ukrajinsku kulturu i tradiciju, onda je dolazak na festival bio pravi potez. Organizator manifestacije je Ukrajinski kulturni centar "Kobzar" Novi Sad, a cijeli događaj je pod pokroviteljstvom "Nacionalnog saveta ukrajinske nacionalne manjine u Srbiji".

Kao i prošlih godina, festival "Kalyna" se sastajao iz dva dijela. U 17.00 sati je manifestacija započela svečanim otvorenjem, dodjeljivanjem prestižnih priznanja za dugogodišnja aktivna djelovanja te koncertom ukrajinske narodne pjesme. Miroslav Kelenjuk, predsjednik Savjeta festivala je otvorio manifestaciju te pozdravio sve domaće i strane goste, posebice predstavnike ansambala koji su nastupali. Na tradicionalan, ukrajinski način, darivanjem "korovaja" (kruha na vezanom ručniku) predsjednik Savjeta im je poželio dobrodošlicu i pozvao

da se gostima obrate s par prigodnih riječi, nakon čega je Mihal Kržacek, potpredsjednik "Nacionalnog saveta ukrajinske nacionalne manjine u Srbiji", uručio priznanja za istaknuti kulturni angažman.

Među 11 točaka solo nastupa i dueta, nastupile su i predstavnice iz Hrvatske. Anita Nađ, članica i voditeljica zbora Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" iz Vukovara otvorila je prvi dio Festivala ukrajinskom pjesmom: "Ой, у вишневому саду".

Svečanost programa obogatio je i nastup Irene Semenjuk, članice UKPD "Ukraina" iz Slavenskog Broda koja je nastupila pjesmom "Українці".

Nakon prvog dijela nastupa, gosti su imali prigodu probati tradicionalno ukrajinsko jelo "varenyky" uz druženje, razgovor, stvaranje novih poznanstava i potvrđivanje starih.

Nakon toga je uslijedio svačani koncert koji su činili nastupi različitih domaćih društava i društava iz dijaspor. Brojnost i šarolikost ansambala činilo je bogatstvo nastupa. Posjetitelji su vidjeli prikaz tradicionalnih obrednih igara koje su izveli članovi ansambla iz Ukrajine "Oberih".

Riječ je o ansamblu koji dolazi iz di-

jela Ukrajine pod nazivom Bukovyna (Černivecka županija).

Ono zbog čega je ovaj događaj također bitan je i činjenica da je uoči manifestacije potpisan i memorandum o suradnji s Černjiveckom oblasti (županijom). Riječ je memorandumu suradnje na području kulture i obrazovanja: ukrajinska djeca s područja Srbije će imati mogućnost odlaska u Ukrajinu i tamo boraviti određeno vrijeme s ciljem usavršavanja ukrajinskog jezika, a ansambl iz Ukrajine će imati prilike biti sastavni dio manifestacija na ovim prostorima kako bi svojim nastupima što vjernije pokazali tradicionalnost starih ukrajinskih običaja, folklora i pjesama.

Spominjući pjesme, potrebno je istaknuti i nastup pjevačkih skupina iz Rumunjske, a među dijasporama nastupao je i zbor UKPD-a "Ivan Franko" iz Vukovara koji je s nekoliko pjesama otvorio svečani koncert. Koncert su svojim nastupima obogatila i brojna ukrajinska društva iz Srbije: DNUK "Kolomejka" iz Srijemske Mitrovice; UKUD "Kalena" iz Indije, KPD "Karpate" iz Vrbasa, KUD "Ivan Senjuk" iz Kule i naravno, domaćini manifestacije UKC "Kobzar" Novi Sad. Među domaćim gostima su se našli Srpski ansambl "Veliko kolo", a sam koncert je završio nastupom ansambla "Fantastični momci" iz Novog Sada.

Pjesma, glazba i ples potrajali su do kasnih večernjih sati. Bogatstvo videno na pozornici novosadske Gimnazije je bio dobar poticaj za još aktivniji, kvalitetniji rad u domaćim ukrajinskim društvima kako bi svoju pjesmu, glazbu, kulturu, tradiciju, obrede, kuhinju, nošnje pokazali kao važnu vrijednost, dio nas samih i prenijeli ih na mlađe generacije.

Olesja Beč

● Zbor UKPD "Ivan Franko" - Vukovar

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže promoviraju posebnost ukrajinskog plesa

Starija plesna skupina Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže predstavila se 3. lipnja 2017. godine na 6. međunarodnoj smotri folkloru u Delnicama. Smotru je organizirala Folklorna skupina KUD-a "Delnice" uz pokroviteljstvo Grada Delnice i Primorsko-goranske županije, dok je događaj medijski popratilo Radio Gorski kotar. Ovaj događaj održan je u Domu sportova Delnice. Bogatstvo tradicije kraja iz kojeg dolaze, kroz ples i pjesmu pokazala su brojna hrvatska, makedonsko, ukrajinsko, talijansko i slovensko kulturno-umjetničko društvo. Članovi UKPD "Taras Ševčenko" brojnoj publici predstavili su najpoznatiji ukrajinski narodni ples "Hopak." Za uspješno izvođenje ovog zahtjevnog ukrajinskog plesa, članovi starije plesne skupine bili su nagrađeni oduševljenjem i pljeskom publike te pozivima na dvije manifestacije. Kulturno-umjetnička večer nastavila se zajedničkim druženjem svih sudionika.

Mlađa i starija plesna skupina Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže i ove je godine nastupala na povijesno i kulturno značajnoj manifestaciji "53. Brodsko kolo". Ova je smotra organizirana uz vodstvo Foklornog ansambla Broda u suradnji s KUD-om "Sloga" iz Sikirevaca.

Članovi mlađe plesne skupine 28. svibnja nastupali su na Dječjoj smotri folkloru "Igra kolo maleno." Ova se smotra organizira već dugi niz godina kao dio programa najstarije smotre folkloru u Hrvatskoj "Brodsko kolo".

I ove je godine Dječja smotra folkloru okupila veliki broj djece okupljenih u 19 folklornih dječjih skupina s područja Brodsko-posavske županije i gosta iz Koritne, Kočerina, Beničanaca i Rečice. Program je održan u dvorani Osnovne škole "Antun Mihanović".

Mlađa plesna skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" predstavila se s dva ukrajinska plesa šarmirajući publiku svojim trudom i razigranošću u izvedbi plesova. Svojim su nastupom odraslima i ostalim folklornim skupinama ukazali na posebnosti ukrajinske kulture kroz ukrajinske plesove i nošnje.

Starija plesna skupina na "Brodskom kolu" je nastupala 10. lipnja u okviru folklorne večeri u brodskoj Tvrđavi. Na večeri koreografinog folkloru uz UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastupala su i brojna druga kulturno-umjetnička društva iz Slavenskog Broda i cijele Brodsko-posavske županije. Svojim su nastupom članovi starije skupine UKPD "Taras Ševčenko" ukazali na posebnost i ljepotu ukrajinskog narod-

nog plesa. Članovi svih predstavljenih folklornih skupina svojim su nastupima podsjetili sve nazočne na važnost očuvanja, njegovanja i prenošenje kulturnih

ljepota i posebnosti kroz generacije.

Lidija Has

Nastupi UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod

Četvrtog svibnja 2017. godine obilježen je Dan Osnovne škole "Bogoslav Šulek" u Slavonskom Brodu svečanim programom pod nazivom "Ne učimo za školu, nego za život". Učenici su svoju kreativnost i darovitost pokazali plesnim, glazbenim i dramskim izvedbama. Veliki broj članova Dječje skupine folklorne sekcije UKPD "Ukrajina" pohađa ovu školu, stoga su s veseljem pred brojnim nastavnicima, roditeljima, svojim školskim kolegama i gostima otplesali splet ukrajinskih plesova.

13. svibnja 2017. godine u brodskoj Tvrđavi je otvoren jubilarni, 10. po redu Sajam cvijeća "Florafest", a svi posjetitelji imali su priliku uživati u zabavnom i izložbenom dijelu ove gradske manifestacije koja svake godine okuplja sve više izlagača. U sklopu programa otvorenja 10. "Florafesta" nastupili su Gradska limena glazba "Željezničar", mažoretkinje Plesnog studija "Cascavela", Studio za moderni i klasični ples "Brodski leptirići", Ukrajinsko prosvjetno društvo "Ukrajina" Slavonski Brod, Dječji zbor "Nota", Plesni studio "Triumph" i madijoničar Villa Magic. Dječja skupina folklorne sekcije UKPD "Ukrajina", otplesala je, na radost mnogobrojnih gledatelja, plesove "Repa" i "Kazačok".

27. i 28. svibnja 2017. u Sošicama održan je Međužupni susret Sošice-Slavonski Brod - Donji Andrijeveci. U sklopu ovih susreta Grkokatoličkih župa, sudjelovali su i članovi UKPD "Ukrajina" u procesiji blagoslova polja i obilasku zavjetnih kipova i križeva u sošičkom kraju. U kulturnom programu, članovi Likovne sekcije UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod izložili su oko trideset likovnih radova u DVD-u u Sošicama, a članovi Mješovitog pjevačkog zbora, uz pratnju na harmonici člana Glazbene sekcije, Mihajla Semenjuka, otpjevali su pjesme "Červona roža trojaka" i "Jihav kozak za Dunaj".

28. svibnja 2017. godine organizirana je u u Slavonskom Brodu 29. Smotra dječjih folklornih skupina "Igra kolo maleno". Pored udruga iz Cernika, Sikirevaca, Kočerina (Bosna i Hercegovina), Kaniže, Donjih Andrijevaca, Koritne, djece mlađe skupine FA Broda, Nove Gradiške, Slobodnice, Rečice kod Karlovca, Bosanskog Broda, Brodskog Stupnika, djece starije skupine FA Broda, sudjelovala je i Dječja skupina UKPD "Ukrajina" iz Slav. Broda. Djeca su izvrsno izvela plesove "Repa" i "Veseli ples".

10. lipnja 2017. godine u sklopu 53. Brodskog kola, održano je "Folklorno veče". Brođanima su se predstavila društva: KUD "Brodski biseri" iz Bosanskog

Broda, KUD "Slavonija" iz Gornjih Andrijevaca, KUD "Zrinski-Frankopan" iz Slavanskog Broda, "Češka Beseda"-Slavonski Brod, KUD "Druga mladost"-Slavonski Brod, KUD "Šokica" iz Slobodnice, Udruga umirovljenika iz Nove Gradiške i naravno UKPD "Ukrajina". Odrasla skupina folklorne sekcije UKPD "Ukrajina" tom prigodom je izvela lepršavi i efektni ples "Poliski tanec".

15. lipnja 2017. članovi sekcija Mješovitog pjevačkog zbora, Dječje te Odrasle

skupina folklorne sekcije sudjelovali su u Slavonskom Brodu u procesiji povodom blagdana Tijelova.

16. lipnja 2017. godine u Antunovcu je u sklopu "Antunovačkih dana" održana "3. dječja folklorna manifestacija". Pored jedanaest dječjih udruga, Antunovčanima su se predstavili članovi Dječje skupine folklorne sekcije UKPD "Ukrajina" koji su lijepo izveli dva plesa.

Jasna Bek

Uspješni nastupi UKPD "Taras Ševčenko" u svibnju i lipnju

Starija plesna skupina i pjevačka skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastupali su 13. svibnja 2017. na 3. međunarodnoj smotri folkloru Gospa Fatimska u Paklenici. Ova svečana priredba tradicionalno je organizirana povodom obilježavanja blagdana Gospe Fatimske. Smotra je započela svetom misom i mimohodom, a uslijedio je kulturno-umjetnički program. Uz UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže, na smotri folkloru je sudjelovalo i sedam kulturno-umjetničkih društava te Romska folklorna skupina "Ludari". Starija plesna skupina predstavila se s dva ukrajinska plesa pokazujući umijeće u izvođenju plesnih koraka i figura dok se pjevačka skupina istaknula izvedbom ukrajinskih tradicionalnih pjesama. Rad, trud i kreativnost vrijednih članova UKPD-a "Taras Ševčenko" publika je nagradila značajnim ovacijama. Nakon kulturno-umjetničkog programa uslijedilo je zajedničko druženje svih sudionika Manifestacije.

18. lipnja starija plesna skupina je i ove godine predstavila svoj rad na značajnoj, jedanaestoj po redu, kulturno-umjetničkoj manifestaciji "Dani Tolise." Cilj ovog događaja bio je očuvati tradiciju i obogatiti kulturu grada Tolise. Manifestacija se održala od 14. do 18. lipnja, a UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastupao je na smotri folkloru. Ova je smotra započela mimohodom svih sudionika od škole do igrališta. Vrijedni žitelji ovog grada, povorku su počastili kolačima, pićem i raznovrsnim delicijama. Uslijedio je kulturno-umjetnički program u kojemu je svoj rad prezentiralo osam društava. UKPD "Taras Ševčenko" mnogobroj je publici predstavio ukrajinske plesove ukazujući na važnost očuvanja, prenošenja i prezentacije ukrajinske kulture i običaja. Ove je

godine uveden i izbor najljepše sudionice smotre. Iz svakog se društva predstavila jedna članica opisujući dijelove nošnje na sebi. Kulturno-umjetnički program završen je zajedničkim kolom svih nazočnih. "Dani Tolise" završili su zajedničkom večerom u Dvoru na kojem su podijeljene zahvalnice, a svi sudionici su uživali u zajedničkom druženju i sklapanju novih prijateljstava.

Istog je dana mlađa plesna skupina ukrajinske plesove prezentirala u Garešnici na 8. smotri dječjeg kulturnog stvaralaštva pod nazivom "Djeca su ukras svijeta." Povodom ove smotre organiziran je bogat program. Tako su djeca mogla uživati u takmičarskim starim dječjim igrama u Brinjanima dok je starija populacija mogla posjetiti izložbu narodnih rukotvorina Bilogorskog kraja u organizaciji VSNM Velika Pisanica. Manifestaciju je obogatio veliki broj djece iz jedanaest kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Nakon povorke malih sudionika, uslijedila je smotra folkloru na kojoj su mališani mnogobrojnoj publici u "Hrvatskom domu" pokazali kako marljivo rade u očuvanju tradicije i kulture kraja iz kojeg dolaze. Mlađa plesna skupina posebno se istaknula zbog izvođenja zahtjevnih ukrajinskih plesova u kojemu je sudjelovalo i nekoliko djece predškolske dobi. Manifestacija je, kako to i inače biva, završila podjelom zahvalnica i progodnih poklona uz zajedničku večeru i druženje.

Starija plesna skupina UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže još je jednom predstavila nekoliko ukrajinskih plesova na kulturno-umjetničkoj manifestaciji "Ivanje u Buševcu."

Ova svečanost održana je od 22. do 25. lipnja 2017. godine. Bogati program ove manifestacije uključivao

je brojne aktivnosti u kojima su mogli uživati mnogobrojni posjetitelji. Među svim održanim aktivnostima ističe se: "Štruklijada", "Ivanjski nogometni turnir društvenih organizacija Buševca", "Natjecanje vatrogasnih podmladaka" i "Izložba satova". Središnji program odvijao se 25. lipnja u obliku kulturno-umjetničkog programa "Običaji kroz godinu" na kojem su članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže prvi put nastupali oduševljavajući mnogobrojnu publiku izvedbom ukrajinskih narodnih plesova.

Nastupalo je i pet drugih kulturno-umjetničkih društava iz različitih dijelova Hrvatske. "Ivanje u Buševcu" završilo je zabavnom večeri uz glazbeni sastav "Zakon šutnje" i paljenje Ivanjskog krijesa.

Lidija Has

Hryhorij Skovoroda – filozof, najpopularniji istočnoeuropski intelektualac 18. stoljeća

(1722.-1794.)

Osnovana sredinom 17. stoljeća, ukrajinska kozачка država Zaporiska republika ponudila je Europi niz istaknutih intelektualaca i prosvjetitelja te se istodobno susretala s brojnim prijetnjama političkih struja u okruženju. Već početkom 18. stoljeća ozbiljno gubi oblike državnosti i autonomiju u zajednici s moskovskom državom. Moskovsko carstvo je 1721. uzelo naziv "Rossijskaja imperija" (Ruski imperij) i sve jačim političkim utjecajem je počelo pridobivati brojne obrazovane Ukrajinke u ideji izgradnje novog pravoslavnog carstva, koje će navodno zaustaviti poljsku kolonizaciju istoka Europe. Brojni ukrajinski intelektualci, poput filozofa, pjesnika i humaniste Hryhorija Skovorode prenosili su europska znanja i postignuća u do tada izoliranu Rusiju i novo središte Sankt Peterburg. Sama Ukrajina postajala je sve više provincija kojoj je prijetio rascol na vjerskoj i svjetonazorskoj osnovi. Poljaci su predstavljali prijetnju vjerskim i gospodarskim slobodama, a novi Rusi (bivši "Moskali", rus. "Russkie", od opisanog naziva "ruski ljudi") svjetonazorskim i kulturnim vrijednostima, što se nešto kasnije pretvorilo u potpunu rusku negaciju postojanja ukrajinskog naroda (tada još Rusina). U takvim nezahvalnim okolnostima stvarali su brojni ukrajinski intelektualci, koji su se često nelagodno kretali između tri središta - Kyjiva, Harkiva i Sankt Peterburga.

Kao i brojni Ukrajinci, filozof Skovoroda svoj je put k uspjehu tražio preko novog ruskog središta Sankt Peterburga te u brojnim drugim europskim zemljama. U domovinu se uvijek vraćao i iza sebe je, unatoč mnogim egzistencijalnim problemima, ostavio brojna vrijedna kulturno-prosvjetna djela. Skovoroda je rođen 1722. godine u Čornuhima (Poltavska oblast), u središnjoj Ukrajini. Potječe

iz skromne ukrajinske kozачke obitelji. Osnovnu školu je završio 1734. sa svojih 12 godina, nakon čega se upisuje na predavanja poznatog ukrajinskog sveučilišta Kijevsko-mohiljanske akademije. Ondje se s pauzama obrazovao sljedećih gotovo dvadeset godina. Savladao je odlično latinski, grčki, crkvenoslavenski, poljski, njemački i druge jezike, što mu je pomoglo da analizira brojnu literaturu i drugu ostavštinu međunarodno poznatih filozofa i pisaca. Tijekom studiranja Skovorodu su 1741. godine pozvali u Sankt Peterburg kako bi nastupio pjevajući u sklopu carskog zbora prve ruske carice Elizabete I. Tu su se se prvi puta prepoznali njegovi talenti. Postao je glazbeni ravnatelj Ruske imperijalne misije u Tokiju, tako da se u Rusiji zadržao sljedeće tri godine.

Nakon jednogodišnjeg povratka u ukrajinsko središte Kijev 1744., sljedećih pet godina boravio je u različitim europskim zemljama kao što su Mađarska, Slovačka, Austrija, Italija, Njemačka i Poljska. Nakon novih iskustava vratio se u Ukrajinu i na Perejaslavskom sveučilištu 1751. godine predavao je pjesništvo. U međuvremenu je upisao i studij teologije na Kijevskom sveučilištu te pomagao u studiranju brojnim mladim ukrajinskim intelektualcima koji su kasnije postali ruski diplomati. Među njima se posebno istaknuo Vasilj Tomara, inače unuk Ivana Tomare koji je na početku istog stoljeća ratovao protiv Moskovskog carstva, zajedno s ukrajinskim hetmanom Ivanom Mazepom. Skovoroda je odustao od studija teologije nakon dvije godine i sljedećih deset godina je proveo u Harkivu na istoku Ukrajine. Ondje je na Harkivskom sveučilištu sve do 1769. godine podučavao pjesništvo, lingvistiku, grčki jezik i etiku.

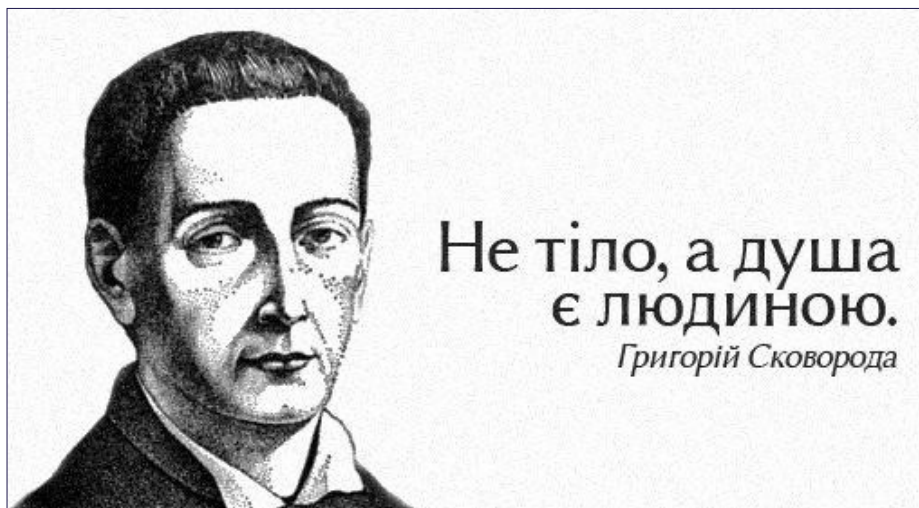
Skovorodin sukob s vlastima rezultirao je njegovim otpustom s Harkivskog sveučilišta. Od tada počinje njegova kratkotrajna agonija u borbi za pristojnim zaposlenjem na jednom od visokih položaja koje je smatrao da zaslužuje. Nakon više bezuspješnih pokušaja da dobije posao, počinje njegova borba za vlastitu egzistenciju u kojoj je posve promijenio stil života. Njegov život se pretvorio u svojevrstna misionarska putovanja puna različitih zgoda i iskustava. Pritom je uvijek veliku pomoć dobivao od brojnih prijatelja kojima je posvetio mnoge svoje radove. Svoju pozornost posebno je posvetio ljudima i izazovima Slobidske Ukrajine, odnosno šire Harkivske regije. Njegova karizmatičnost i lokalna popularnost koju je stekao, zainteresirala je i novu rusku caricu Katarinu II. koja ga je pozvala u Sankt Peterburg. Ipak, pozivu se nije odazvao. Voljenu Ukrajinu i novi

stil života Skovoroda nije napustio sve do smrti. Umro je 1794. godine u ukrajinskom selu Pan-Ivanivka (danas Skovodnivka), u Harkivskoj oblasti.

Kod Skovorode ne postoji posve jasno razlikovanje između književnih i filozofskih djela. Njegova kolekcija "Vrt božanstvenih pjesama" od 30 stihova, napisanih između 1753. i 1785. godine, brojne pjesme, "Harkivske novele" napisane od 1760. do 1770. godine, prijevodi Cicerona, Plutarha, Horacija, Ovidija i Mureta, njegova pisma, uglavnom pisana na latinskom, sve je to uglavnom svrstano u kategoriju razvoja. Brojne njegove pjesme i poezija postali su vrlo popularni te sastavni dio ukrajinskog folklor. Njegova filozofska djela uglavnom se sastoje od rasprava o kršćanskom moralu i 12 dijaloga. Misao Skovorode se među analitičarima interpretirala na različite načine, često kao eklektična, labavog prikupljanja ideja, ili kao stroga, racionalnog sustava, a također i kao oblik kršćanskog mističizma, vrsta kršćanskog platonizma u patrističkoj tradiciji, ujedno kao moralna filozofija. Bilo je neslaganja oko karaktera njegove metafizičke doktrine (dualizam ili monizam, idealizam ili polumaterijalizam).

Rasprave o Skovorodinoj naravi u velikoj mjeri su se pojavile zbog njegova stila pisanja koji je imao književna, a ne filozofska obilježja. Njegove ideje nisu organizirane i prezentirane na sustavan način, već su takoreći razbacane po njegovim dijalozima, basnama, pismima i poeziji. Skovoroda je radije koristio simbole, metafore ili ambleme, umjesto dobro definirane filozofske zamisli s prenijetim značenjem. Štoviše, on je oduševljavao svojom suprotnošću i često je prepuštao čitateljima da nađu izlaz iz očitog. U nedostatku eksplicitnih izjava o doktrini i očekivanim rješenjima za očite probleme, ponekad nije posve sigurno što je točno Skovoroda imao na umu.

Za Skovorodu svrha filozofije je praktična - cilj je pokazati put prema sreći. Ključna su mu pitanja što je sreća i kako se može postići. Za njega je sreća unutarnje stanje mira, dobro raspoloženje i samopouzdanje. Da bi se to stanje u čovjeku postiglo, nužno je određeno poznavanje sebe i svijeta te prilagodba određenom načinu života. Skovoroda pristupa metafizici i antropologiji ne kao spekulativni mislilac, već kao moralist: on ne može drugo nego iznijeti one istine koje su potrebne za sreću. Njegova temeljna metafizička doktrina tumači da postoje dvije prirode u svemu: idealna, unutarnja, nevidljiva, vječna i nepromjenjiva, i ona druga: materijalna, vanjska, razumna, privremena i promjenjiva. Prva

je takoreći iznad druge, jer nas obuzima svake sekunde. Taj dualizam proteže se kroz svu realnost makrokozmosa ili svemira i kroz dva mikrokozmosa čovječnosti i Biblije. U makrokozmosu unutarnja priroda je Bog, a vanjska je fizički svijet. Skovorodino gledište o Božjem odnosu prema svijetu je prije panenteističko nego panteističko. U čovjeku unutarnja priroda je duša, vanjska je tijelo. U Bibliji unutarnja istina ima simbolično značenje, a vanjska ono doslovno.

Skovoroda bilježi: "Da bi poznavali Boga, treba poznavati samog sebe. Dok

osoba ne upozna Boga u samome sebi, dotle će ga tražiti po svijetu."

Doktrina kongenijalnog rada je središnja doktrina u Skovorodinom moralnom sustavu. Iako to nije metafizički ugodno, on izražava svoju vjeru u kreativni potencijal ljudskih bića i mogućnost samostvarenja u ovom životu za svakoga. Iako nikada nisu bile prikazane na sustavan način, Skovorodine ideje čine iznimno koherentan sustav. Njegovi glavni autoriteti su drevni filozofi (Stoicizam, Cinička škola, Epikur, Platon, Aristotel), od kojih je on odabirao osnovne elemente

za vlastita predavanja. Slijedeći patrističku tradiciju on tretira Bibliju alegorijski: on smatra da njezina doslovna tumačenja (ljudski Bog i čuda) su lažna i za vanjštinu, te da se njezino unutarnje, simboličko značenje, podudara s istinom poznatih drevnih filozofa. Na taj način on pomiruje sekularno učenje s kršćanskom vjerom.

U 19. stoljeću Skovorodin utjecaj na poznate ukrajinske pisce, poput Ivana Kotljarevskog, Hryhorija Kvitke-Osnovjanenka, Tarasa Ševčenka, Pantelejmona Kuliša i druge bio je minimalan. No, njegov pjesnički stil, ideje i moralni primjeri odigrali su važnu ulogu u ponovnom rađanju ukrajinske kulture u 20. stoljeću. Pjesnici poput Mikole Filianskog, Pavla Tičine, Vasilja Barke, Vasilja Stusa, Ivan Drača i drugih, pronašli su u njemu veliku inspiraciju. Prva veća izdanja Skovorode objavljena su u Harkivu 1894. (ured. Dmitro Bahalij), u Sankt Peterburgu 1912. (ured. Vladimir Bonč) i u Kijevu 1961. i 1973. godine. Nakon toga uslijedilo je još nekoliko objava širom Ukrajine i Rusije. Godine 1990. Skovorodina djela su prvi puta prevedena na engleski jezik. Skovoroda je danas poznat kao jedan od najzanimljivijih istočnoeuropskih filozofa.

Sergej Burda

Obilježavanje hrvatskih postrojbi na Istočnom bojištu

● Obnovljeni spomenik i groblje u selu Glybivka, Ukrajina

Stogodišnjica početka i završetka Prvog svjetskoga rata dala je poticaj za rasvjetljavanje i konkretiziranje pojmova, regija koji su bili središtem bitaka, gdje su ginuli ljudi, regrutirani austro-ugarskom

komandom u vojsku i usmjeravani ponajviše na takozvanu rusku frontu koja je prolazila kroz zapadnoukrajinske regije. Prema zakonu vremena, sto godina poslije rata pretvorila su u zaborav taj prostor neviđenih pat-

nji koje ljudi radije zaboravljaju prema instinktu samoobrane od teških događaja. Da nije bilo Krleže, naziv Galicija bi potpuno zarastao travom zaborava kao što su zarasla poneka očuvana hrvatska groblja na tim prostorima. Danas s pojmom ukrajinske Galicije u Hrvatskoj najčešće povezuju naziv Galisija u Španjolskoj. Zato je Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pripremila opsežnu knjigu s naglaskom da se radi o prostoru Ukrajine, na što upućuje naziv Ukrajinska Galicija. Knjiga je priređena kao kolektivna monografija građena na prijevodima radova istaknutih ukrajinskih i drugih inozemnih autora s ciljem predložiti regiju kroz povijesni presjek koji završava Drugim svjetskim ratom gdje je središnja figura Stepan Bandera, s ciljem prikazati zablude o toj osobi. Nastavak prikaza regije predložen je u slično priređenoj knjizi nazvanoj Pri-karpatska Galicija čiji tisak se očekuje uskoro. Knjiga Ukrajinska Galicija je dostupna na adresi <http://mudrac.ffzg.unizg.hr/~jpascenk/> gdje se planiraju postaviti u PDF i ostala izda-

nja biblioteke Ucrainiana Croatica. Te knjige, uz planirano izdanje knjige Bukovina ove godine, osim ostalog, oslikavaju regije Istočnog bojišta gdje su ratovala hrvatske postrojbe u godinama spomenutoga rata. Njihova dislociranja, vođene bitke i drugo su dovoljno opisane u istraživanjima još iz 1930-ih godina i nadalje. Međutim, zadatak je prikazati stanje groblja u sadašnjem razdoblju i upoznati s tim hrvatsku javnost.

Kada smo prije nekoliko godina u matičinom Vijencu objavili tekst o pronađenom groblju u selu Glybivka Bogorodčanskoga rajona Ivano-Frankivs'ke oblasti, dakle, u prikarpatskoj Galiciji, to je bila svojevrsna senzacija koja je privukla pozornost institucija, istraživača i drugih. Zahvaljujući tome nastala je i učinkovito djeluje jedna grupa koja radi nadobnavljanjem, obilježavanjem hrvatskih spomenika i lokacija ratovanja u zapadnoj Ukrajini. Obnovljen je spomenik na groblju u selu Glybivka, ustanovljena su imena pokopanih

vojnika i postavljena ploča s popisom palih vojnika.

Jedan od problema u traganju za mjestima pokopa povezan je i s nazivljem. U vojnim dokumentima austro-ugarske komande nazivi ukrajinskih toponima daju se preko njemačkih ili poljskih i rumunjskih posredovanja. Zato su ljudi bespomoćni u pronalasku lokacije kad dobiju odgovor iz arhiva u Beču ili pronađu drugu informaciju, jer se te lokacije često zovu potpuno drugačije. Također, ponekad na dokumentima, fotografijama stoje pogrešni nazivi, s obzirom da su nastali u kasnijim godinama iza rata. Tako je bilo sa spomenikom na groblju hrvatskih vojnika s prikazom ležećega lava i hrvatskim grbom, obilježavanjem postrojbi. Pogrešno se pisalo prikarpatsko selo Kulačkvici u blizini Kolomije. Upravo pristup hrvatske ukrajinistike je pomogao rasvijetliti maglovitost slučaja. Terensko istraživanje u selu Kulačkvici nije potvrdilo postojanje takvoga spomenika, radilo se o Bukovini gdje je

ukrajinsko selo Dobrynivci svugdje imenovano kroz rumunjsku formu Dobranouc. Rezultat istraživačkih, organizacijskih napora je nedavno konkretiziran.

Spomenik je obnovljen i svečano otvoren uz nazočnost visokih izaslanika. Prema priopćenju na portalu Veleposlanstva RH u Kijevu, „nakon otkrivanja spomenika, polaganja vijenca i paljenja spomen svijeća nazočnima su se obratili predstavnici hrvatskoga izaslanstva, ukrajinske administracije te veleposlanik Tomislav Vidošević, koji se posebno osvrnuo na značaj prijateljskih odnosa ukrajinskog i hrvatskog naroda, te potporu koju Ukrajina uživa od strane hrvatskog naroda i vodstva na svom europskom putu i većinskom opredjeljenju dijeljenja zajedničkih vrijednosti. Izaslanstvo iz Hrvatske zajedno s predsjednikom Černivečke oblasne državne administracije Fiščukom i veleposlanikom položilo je vijenac i zapalilo spomen svijeće i pred spomenikom na groblju u selu Zvenjačin, gdje su 1937.g. preneseni posmrtni ostaci najvećeg broja stradalih na području Černivečke oblasti a među njima i hrvatskih vojnika. To je ujedno, uz groblje u selu Valja Kuzmin, kojeg je istog dana također prethodno posjetio veleposlanik, i najveće spomen područje svim stradalima u Prvom svjetskom ratu na području Černivečke oblasti i Bukovine. O ratnim putovima i stradanjima tisuća hrvatskih vojnika na bojištima Volina, Galicije, Karpata i Bukovine govorio je pukovnik Nikola Tominac, koji već više godina u suradnji s profesorom Jevgenijem Paščenkom istražuje mjesta stradanja i sačuvanih obilježja na području Ukrajine“.

Naredni je zadatak – obilježiti hrvatske postrojbe u drugim regijama – Ternopiljskoj oblasti kao trećoj sastavnici Galicije i u Volyni s gradom Luc'k. Središnje obilježje bi moralo biti u gradu Lavovu. U ostvarivanju ovog cilja od izričitog je značaja potpora Veleposlanstva RH u Ukrajini gdje je utjecaj veleposlanika Tomislava Vidoševića posvjedočena konkretnim rezultatima: angažirane su administracija ukrajinskih regija, lokalne snage, znanstvene, građanske ustanove. Na takav način ostvaruje se spoznaja povijesne istine – vraćaju se iz zaborava sudbine ljudi iz Hrvatske i razvija ukrajinsko-hrvatska suradnja.

Jevgenij Paščenko

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" - Kaniža